

AZ OLAJFA REFORMÁTUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Ti vagytok a föld sója”

(Máté 5,13)

2025.

***„Engedjétek hozzám jönni
a kisgyermekeket és
ne tiltsátok el tőlem őket,
mert ilyeneké az Istennek országa.”***

(Márk 10,14)

Intézmény OM azonosítója: 029859	
Legitimációs eljárás	
Készítette: <u>Medkósné Műsor Dögléke</u> intézményvezető aláírás az Nkt. 26. § (1) bekezdése szerint a nevelőtestület bevonásával	
Az Olajfa Református Óvoda Pedagógiai Programját az Nkt. 32. § (1) i) pontja alapján a fenntartó döntési hatáskörében a/2025. (...) sz. határozatával jóváhagyta. <u>[Signature]</u> a fenntartó nevében aláírás Ph	A nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták <u>[Signature]</u> Nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében
Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2011. évi CXCV. tv. 26. § (1), 70. § (2) a) és (3) bekezdésében biztosított döntési hatáskörében a /2025. (...) határozatszámom elfogadta. <u>Zsolták Mária</u> Nevelőtestület nevében	Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a szülői szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását. <u>[Signature]</u> Szülői Szervezet elnöke Továbbá A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.olajfaovi.hu	
Érvényes és hatályos: 2025.szeptember 01. A kihirdetés napjától visszavonásig.	
Intézményvezetői nyilatkozat Az intézmény felelős vezetőjeként nyilatkozom, hogy az Olajfa Református Óvoda Pedagógiai Program érvénybelépésével a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség nem hárul. <u>Medkósné Műsor Dögléke</u> Óvodaigazgató Ph	
Készült: 3 eredeti példányban Iktatószám:	

Tartalom

Óvodánk adatai.....	5
Bevezető	6
1.Küldetésnyilatkozat	7
2. Helyzetképünk.....	7
2.1. Gyermekkép	7
2.2. Óvodakép	8
2.2.1. Az óvodai nevelésünk célja	9
2.2.2. Az óvodai nevelésünk alapelvei	10
2.2.3. Óvodánk keresztyén szellemű pedagógiai alapelvei.....	11
2.2.4. Személyi feltételek.....	11
2.2.5. Tárgyi feltételek.....	14
3. Az óvodai nevelésünk általános feladatai	16
3.1.Egészséges életmód alakítása.....	16
3.1.1.Óvodánk egészségfejlesztési programja.....	17
3.2. Az érzelmi, erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása.....	24
3.3.Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	27
4. Saját nevelési feladataink.....	32
4.1. Hitéleti nevelés.....	32
4.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása.....	34
4.2.1. Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében.....	36
4.2.2. Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében.....	33
4.2.3. Kiemelkedő képességű gyermekek nevelése.....	40
4.2.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások.....	41
5. Óvodai nevelésünk rendszerábrája.....	43
6.Az óvodai élet megszervezése.....	44
6.1. Csoportszervezés.....	45
6.2.A tevékenységi formák szervezési jellemzői.....	47
6.3. Ünnepek	49
6.4. Speciális szolgáltatásaink.....	52
7. Az óvodai élet tevékenységei, formái és az óvodapedagógus feladatai.....	52
7.1. Játék	52
7.2. Munka jellegű tevékenységek.....	55
7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	57
7.4. Verselés, mesélés	62
7.5. Ének, zene, népi játék, tánc	65
7.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	67
7.7. Mindennapos mozgás	69
7.8. A külső világ tevékeny megismerése	71
7.9. Az iskola megkezdéséhez a következő feltételek megléte szükséges.....	72
8. A nevelési folyamat és a gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló ellenőrzés – értékelés elvei	75
9. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	79
10. Az óvoda kapcsolatai.....	83
11. Felhasznált irodalom	91
12. Törvényi háttér.....	92
13. Záró rendelkezések	93
14. Függelék.....	96

Óvodánk adatai

1. *Az intézmény neve és székhelye:*

Olajfa Református Óvoda

8000 Székesfehérvár Horvát István ltp. 1.

Tel.: 06-22/316-378 Mobil: +36-30/418-5895

Honlap: www.albaref.hu

e-mail: ovoda@albaref.hu, ovodavezeto@albaref.hu

2. *Az intézmény OM azonosítója: **029859***

3. *Az alapító és fenntartó neve és címe:*

Székesfehérvár Belvárosi Református Egyházközség

8000 Székesfehérvár Széchenyi út 16.

Alapítás ideje: 1999. 09. 01.

4. *Az intézmény csoportjainak száma:*

4 csoport

5. *Az intézményben felvehető gyermekek maximális létszáma:*

108 fő

6. *Képviselőre jogosult:*

Az intézmény vezetője, aki a munkáltatói jogokat is gyakorolja a Magyarországi Református Egyház oktatási törvény előírásainak megfelelően.

7. *Az intézmény tevékenységei:*

Az óvoda funkciója óvó – védő – nevelő - személyiségfejlesztő, szociális intézmény. 3 éves kortól a tanköteles korig. Világnézetileg elkötelezett, református keresztyén (ökumenikus) szellemiséggel nevelő intézmény.

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Az óvoda a gyermekeket 3 éves korától ellátja – a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Ellátjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

Az óvoda munkarendje:

A gyermek óvodában tartózkodásának maximális ideje: napi 10 óra.

Az óvoda napi nyitvatartási ideje összesen: 10,5 óra.

Az óvoda nyári zárásáról a fenntartó dönt. A nyári zárás időpontjáról legkésőbb február 15-ig, hirdetés formájában tájékoztatni kell a szülőket.

Ez idő alatt az óvodában meghatározott napon a hivatalos ügyek elintézésének céljából ügyelet tartása kötelező délelőtt kijelölt napokon 8-12 óráig.

Ekkor történik az éves felújítás, karbantartás, nagytakarítás.

Nyári zárva tartás ideje alatt, az óvodában az óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek

részére a Székesfehérvári Szent Imre Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda

biztosítja az ellátást. Továbbá a mi intézményünk is segítséget nyújt a Katolikus óvoda

óvodásainak. Nyári zárás alatti igényüket az óvoda igazgatójának kell előre, időben jelezni május 15-ig.

Összevont csoportok működnek: Július 01-től augusztus 31-ig.

Összevont csoportok működhetnek: Jelentősebb létszámcsökkenés (iskolai szünetek alatt), pedagógushiányzás miatt.

Az óvodapedagógusok és a dajkák váltott műszakban végzik el feladataikat.

Intézmény bemutatása

*„De én olyan vagyok, mint a viruló olajfa, Isten házában lehetek,
bírom Isten szeretetében most és mindenkor.”*

(Zsolt.52,10)

Óvodánk szellemiségének gyökere a Szabadító Istenben van, ezért küldetésünk elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is, hogy „elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért”(1Jn 4,10). A hitéleti nevelés és az a tény, hogy az egész napot áthatja ez a légkör, a gyermekek pozitív személyiségének kialakítását segítik elő.

Jelenlegi helyzetünkben a legtöbb család önmagában nem képes felvállalni az evangélium szerinti nevelést, ezért a keresztyén hitben való nevelés – tanítás első lépcsőfoka lehet óvodánk.

Biztosítjuk a gyermek számára a nyugodt, békességes, szeretetteljes légkört, ahol a Krisztusi példa áll előttünk. A gyermek személyiségéhez, a legfőbb tevékenységén a – játékon – keresztül kívánunk eljutni és átadjuk neki mindazt a személyiségformáló műveltség tartalmát, amely az egészséges fejlődéséhez szükséges.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a Székesfehérvár Belvárosi Református Egyházközséggel 1999. június 25-én közoktatási megállapodást kötött, amely alapján az Önkormányzat tulajdonát képező Székesfehérvár, Horvát I ltp. 1. sz. alatti óvoda fenntartásáról és működtetéséről 1999. szeptember 1-től (Olajfa Református Óvoda néven) a Székesfehérvár Belvárosi Egyházközség gondoskodik. 2021. szeptember 01-től egy teljesen új épülettel immár a Székesfehérvár Belvárosi Református Egyházközségtulajdonában lévő óvodánkban, 4 csoportban 108 kisgyermeket nevelünk.

Az épület belső adottságai megfelelőek. Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük. Ehhez a költségvetési kereten túl felhasználjuk az óvoda alapítványának bevételeit és nyertes pályázataink többletforrását.

A nevelőtestület sokéves szakmai tapasztalattal, kiváló szaktudással, folyamatos önképzéssel igyekszik megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak.

„Mi erősek pedig tartozunk azzal, hogy az erőtlenek gyengeségeit hordozzuk, és ne a magunk kedvére éljünk.”

Róma 15,1

Intézményünk érzékenyen és tevőlegesen reagál a környezetünk elvárásaira és felénk támasztott igényekre. Óvodánk ezért fogadja és ellátja a beintegrálható sajátos nevelési igényű gyermekeket – azon belül a többi gyermekkel együtt nevelhető, integrálható értelmi vagy beszéd fogyatékos, Down-szindrómás, egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekeket, hogy ép társaik között legyen lehetőségük nevelkedni.

Az integráció bevezetésével egy szemléletváltás kezdődik és zajlik az óvodai kereteken belül és kívül is, az egyenlő bánásmód elvét alkalmazva, figyelembe véve mind az ép, mind a sajátos nevelési igényű gyermekek életkori sajátosságait és egyéni szükségleteit, ugyanakkor megőrizve és hangsúlyozva a keresztyén értékeket.

1. Küldetésnyilatkozat

*„...éljetez méltóan ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívattatok,
teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel...” (Ef. 4,1-2)*

Óvodánk református intézmény ahol keresztyén szellemiségben a keresztyén világkép kialakítása, és a keresztyén erkölcs megalapozása a legszentebb feladatunk.

„és ha a gyökér szent, az ágak is azok.” (Róma.11,16)

Intézményünk a keresztyén együttélés lehetőségét kínálja fel.

Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, a gyermekkor is Isten rendelése, ezért azt sem visszafogni, sem felgyorsítani nem szabad. A gyermeknek joga, hogy hitben, szeretetben, nyugodt és biztonságos légkörben nevelkedhessen. Biztosítjuk a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődéséhez a megfelelő feltételeket. Figyelembe véve személyiségét, egyéni sajátosságait, képességeit felkészítjük az iskolai életre.

Ennek a kornak nagy jelentősége van a személyiség fejlődésében, amelyet fel kell ismernünk, és a reánk bízott gyermeket „Isten előtt kedves” nevelésben vezetnünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek valóban felhőtlen és boldog gyermekkort élhessenek meg óvodánkban.

Óvodánk dolgozóinak felelőssége különösen nagy, mert a keresztyén közösség nevében nevelünk. Abban a tudatban végezzük munkánkat, hogy Isten nevelői feladatra meghívott és kiválasztott bennünket.

Nevelésünk lényeges eleme a hiteles élet.

A szülőket a legfontosabb szövetségesünknek tekintjük.

Pedagógia koncepciónk kidolgozásánál abból indultunk ki, hogy gyermekeinket olyan kulturális örökség veszi körül, amely értékeinek átadását feltétlenül célul kell kitűznünk. Ebben erősítették meg bennünket az Óvodai nevelés országos alapprogramjában leírtak is, miszerint: „A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.”

A Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye és a Református óvodai nevelés keretprogramja alapján készült. A programunk elkészítésénél figyelembe vettük intézményünk hagyományait, a Magyarországi Református Egyház által működtetett intézmények célját és feladatát, a személyi és tárgyi ellátottságunkat, az intézményünket igénybe vevő családok sajátosságait. Az óvodai nevelés, mint a családi nevelés kiegészítője jelentős, fontos szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek személyiségének alakításában.

A programunk kialakításánál abból indultunk ki, hogy:

- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermekeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére, és hitbeli fejlődésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Biztosítjuk a 3-7 éves korú gyermekek részére a keresztyén alapelvű nevelést, hitoktatást,
- A gyermeket, – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg,

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Bízunk abban, hogy gyermekeink számára az óvodai életük teljes egészét átható tevékenységeken keresztül szép emlékeket, az iskolakezdéshez elengedhetetlenül szükséges készség és képességeket, további életükhöz pedig használható útravalókat tudunk adni.

2. Helyzetképünk

2.1. Gyermekkép

*„A gyermek az egyetlen lény, aki képes anyyira átölelni,
amennyire szeret, azaz: teljes erejéből”
(B. Baruch)*

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket. Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tervszerű hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában. A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. .

Célunk, olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, másokat elfogadó, együttműködő, szülőhelyéhez kötődő, környezetében jól tájékozódó egyéniség.

Fontos, hogy az óvoda a személyiség teljes kibontakozására és megerősítésére irányuljon. A gyermek önmagához képest fejlődjön, hogy mindenki egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas, szeretetteljes nevelésben, s közben meglévő hátrányai csökkenjenek.

Feladatunk olyan erkölcsi érték átadása, mint például a hála, a segítőkészség, a lelkiismeretesség, az élet és a szülő tisztelete. Gyermekeink legyenek életvidámak és életképesek, akik tudják, hogy ők Isten egyszeri és megismételhetetlen teremtményei, akiket Isten szeret, és akivel jó tervei vannak. A teremtett világ dolgai felé legyenek nyitottak. Istentől kapott talentumaikat bátran merjék felfedezni magukban.

A gyermekfejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – **beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is** – együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

*„Tiszteld atyádat és anyádat.” ez az első parancsolat, amelyhez ígéret fűződik, mégpedig ez
„hogy jó legyen dolgod és hosszú életű légy a földön”.
(5 Mózes 5, 16)*

2.2. Óvodakép

Református óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókon keresztül közvetíti a keresztyén értékrendet. Az óvodában a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Az óvoda megújult környezetben, megfelelő tárgyi , személyi valamint pedagógia környezettel neveli és fejleszti a gyermekek személyiségét.

Alapelveink a Biblia üzenetére épülnek, mely az élet minden kérdéséhez, így gyermekeink neveléséhez is világos és határozott útmutatást ad. Segítségével vidám, kiegyensúlyozott gyermeket kívánunk nevelni. Nagy gondot fordítunk a gyermek és családjának megismerésére.

Valljuk: csak a megismert gyermek nevelhető. Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat, mely a másságot tolerálja, az egyéniséget tiszteletben tartja. A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése, akik megállják a helyüket a társadalomban.

A gyermekek egyediségének, képességeinek megismerése és az arra való építkezés képezi pedagógiánk alapját, szorosan együttműködve a szülőkkel. A differenciált egyéni fejlesztésünkkel az optimális előrelépést, a tehetségek kibontakoztatását is kívánjuk szolgálni.

Nevelési rendszerünkbe a nemzetiséghez tartó gyermekek és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekének óvodai nevelésben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a társadalmi integráció lehetőségét.

Az óvodai életrend nyugodt, kiszámítható ritmusával tesszük lehetővé a gyermekek számára az egészséges életmód és ahhoz kapcsolódó tevékenységek nyugodt körülményeit csakúgy, mint a sokszínű, inspiráló tapasztalatszerzést a világról.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermek személyiségvonások fejlődését.

Az iskolába történő átmenet során az óvodásokat érettségüknek megfelelően küldjük iskolába. Az iskola kapuját azonban „még óvodások” lépik át.

2.2.1. Az óvodánk nevelési céljai

Minden egyes gyermek egyszeri, soha meg nem ismételt személyiség attól kezdve, hogy az élet első jelét adta. A legkisebb is teljes ember, gyengesége folytán jogosan jár neki az életre segítő szeretet.

Különösen azokban az években, amelyekben formálódik. Akik gyermekekkel foglalkoznak, azok alapokat raknak le, szokásokat, jellemeket formálnak. Ily módon tehát az életet építik. A gyermekkor alapozza meg az utána következő éveket. Istentől kapott nyitottsággal fordul.

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” / (Péld. 22,6/

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja az egyenlőséget minden gyermek számára. Úgy neveljük, ahogy Isten nevel minket: feltétel nélküli szeretettel – a gyermeknek éreznie kell, hogy egészen elfogadjuk őt, korlátozott voltában és kudarcaiban is, hiányos teljesítményei és adottságai ellenére is. Megbocsátásra való képességgel – fontos, hogy újra meg újra békességet teremtsünk, és megtapasztaljuk gyümölcsét: bűneink bocsánatát. Igazságra nevelés.

Célunk olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, másokat elfogadó, együttműködő, szülőhelyéhez kötődő, környezetében jól tájékozódó egyéniség.

- ✚ A gyermekek ismerjék meg a teremtő Isten csodálatos világát, tiszteljék és őrizték azt.
- ✚ Bontakozzék ki a környezetükbe jól eligazodó, sokoldalú, boldog, harmonikus személyiség - differenciált személyiség fejlesztés- egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- ✚ Érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelőhatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- ✚ Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- ✚ A gyermek tevékenységére épülő tanulás.
- ✚ Alakuljon ki bennük a helyes önértékelés és keresztyén értékrend.
- ✚ A nevelési példa alapján ismerjék meg az utat, mely az Úr Jézushoz vezet.
- ✚ Egyéni komplex képességfejlesztéssel váljanak alkalmassá az iskolai életmódra.

- ✚ A gyermeki szabadság biztosítása olyan ésszerű szabályokkal, amelyek elősegítik a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását.
- ✚ A családokkal való együttműködés és szükség szerint segítségnyújtás, gondoskodás.
- ✚ Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség biztosítása
- ✚ Titoktartási kötelezettség betartása minden szinten.
- ✚ Kiemelten tehetséges gyermek nevelése

2.2.2. Az óvodai nevelésünk alapelvei

„... ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetreméltó, ami jó hírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe!” Fil. 4:1-9.

Pedagógiai Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye és a Református óvodai nevelés keretprogramja alapján készült a saját pedagógiai programunk. A programunk elkészítésénél figyelembe vettük intézményünk hagyományait, a Magyarországi Református Egyház által működtetett intézmények célját és feladatát, a személyi és tárgyi ellátottságunkat, az intézményünket igénybe vevő családok sajátosságait. Az óvodai nevelés, mint a családi nevelés kiegészítője jelentős, fontos szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek személyiségének alakításában. . Olyan óvodát alakítottunk ki, ahol a gyermeket körülvevő személyi- és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

A keresztyénnevelés azt jelenti, hogy megszerettetjük a gyermekekkel Jézus Krisztust, és úgy terelgetjük őket, hogy válaszolni tudjanak Isten szeretetajánlatára. Emellett természetesen arról is szó van, hogy megtanítsuk őket a társas viselkedésre. Ez pedig csakis hiteles, tekintélyre épülő neveléssel lehetséges. A Biblia egyértelműen megköveteli a tekintélyt a nevelésben. A gyermekeknek odahaza éppúgy, mint az óvodában szükségük van egyértelmű. irányelvekre és korlátokra, mert azok tartást és biztonságot nyújtanak, amelyekhez igazodhatnak, és amelyek közt mozoghatnak. Megfelelő kapaszkodók nélkül bizonytalanul érzik magukat.

Isten a mi Atyánk! Ahogyan Ő bánik a gyermekeivel, nekünk is a szerint kell tennünk. Az Ő tekintélyét szeretet és irgalmasság hatja át.

Ő nem kicsinyli le helytelen viselkedésünket, de kész megbocsátani, ha erre kérjük.

Ilyennek kell a mi viszonyunknak is lennie a gyermekeinkkel: szereteten, bizalmon alapulónak, ugyanakkor nem haverinak, hanem az Istentől kapott tekintélytől áthatottnak.

A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt, a közös célra tekintve, óvodánk és a család betöltheti a feladatát. Nem minden szülő tudja felvállalni a keresztyén hitben való nevelést, ezért az evangélium hirdetésének első lépcsőfoka óvodánk lehet.

Gyermekeinket szeretnénk elindítani azon az úton, ahol az evangélium megismerése által életük egy bizonyos pontján Jézus Krisztus követőjévé válnak.

Jövőképünkben nevelői közösségünkkel a keresztyén szellemiséghez híven szeretnénk a jövőben is életvidám, gondolkodó, a teremtett világ felé nyitott, döntésképes, elfogadó, toleráns, segítőkész gyermekeket nevelni. A napi gyakorlatban keresztyén értékek az egységes szokásrendszer kiépítésével, annak következetes betartásával válnak majd követhetővé. Szeretnénk, ha a fejlődés és a fejlesztés töretlen lenne lelki síkon is, szakmai téren és tárgyi eszközökben, hogy cselekedeteink tükrözzék Istenhez való tartozásunkat, mely a gyermekekkel való tevékenységben, a szülőkkel való együttműködésben egyértelműen megnyilvánul. Olyan intézmény szeretnénk lenni, melynek jellemzője a távolbalátás, tényeken alapuló döntés, csoportos együttműködés az egyén szakmai fejlődése érdekében. Bármely területen dolgozó munkatárs személyiségét és munkáját az együttműködési készség, szeretet és felelősség hassa át. Szeretnénk, ha minden nálunk dolgozó belső indíttatásból „szolgálna” közöttünk, ezért minden alkalmat használjon fel lelki élete és szakmai fejlődése érdekében. A nevelőmunkában a szülők együttműködésére a jövőben kiemelten számítunk. Szeretnénk megtalálni azokat az utakat, formákat a szülők lelki gondozására, melyek megerősítik őket a szülői hivatás betöltésében, felelősségtudatuk növekedésében.

2.2.3. Óvodánk keresztyén szellemű pedagógiai alapelvei

Bibliai történetmondás óvodánkban

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepekörök. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek. A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk. A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

A bibliai történetmondás, az áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat.

A bibliai történetmondás nem csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét adja meg, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodapedagógusaink személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A tanult imádságokat önállóan mondják el a gyermekek. Az imádság mondás életük természetes részévé váljon.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- A gyermekek segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

2.2.4. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

A köznevelési törvényben meghatározott felsőfokú szakirányú végzettség (óvodapedagógus) mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása.

Óvodánkban minden csoportban szakmailag jól képzett főiskolai végzettségű óvodapedagógus neveli a gyermekeket.

A 11 főből álló nevelőtestületünkben, 2 közoktatás vezető és fejlesztő pedagógus szakvizsgával, 1 hittanoktatói, 1 szociálpedagógiai szakvizsgával is rendelkezik. A gyermekek felügyeletét folyamatosan biztosítjuk. 108 gyermekre esik 9 óvodapedagógus 4 dajka és 2 pedagógiai asszisztens.

Valamennyi óvodapedagógus aktívan kapcsolódik be a szervezett továbbképzések programjaiba, és igényesek az önképzés területén is.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A kisgyermek gondozását 4 dajka és 1,5 pedagógiai asszisztens segíti.

Óvodánk önállóan gazdálkodik. Ezzel kapcsolatos feladatainkat 0,5 óvodatitkár, 0,5 gazdasági vezető látja el. Tálalókonyhánkon 1,5 konyhalány tevékenykedik.

Óvodánkban foglalkoztatunk 0,5 karbantartó – udvarost, 0,5 takarító, aki rendszeresen találkozik gyermekeinkkel.

Miután minden munkatársunk kapcsolatban áll gyermekeinkkel, elvárás, hogy viselkedés és beszédkultúrájuk példaértékű legyen.

Fontos, hogy képesek legyenek a gyermekekkel való kommunikációra.

Munkájukat-, mint az óvodapedagógusokét-, keresztény emberhez méltó lelkiismeretességgel, és emberi magatartás közvetítésével végzik.

Az óvoda dolgozói által alkotott „kórussal” részben a gyermekek számára szervezett programokat, illetve az istentiszteleteket kívánjuk „magasztosabbá tenni”.

*„Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el,
végezd az evangélista munkáját, töltsd be a szolgálatodat.”
(2 Timóteus 4, 5)*

Óvodapedagógus személyisége

Olyan etikai és szakmai elvárás a kívánalom óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:

„MRE 2005. évi II. tv. VII. 53.§- a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.” – MRE Kt. VII. 48.§ alapján: „Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”

A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk. Gyermekeink nagy részénél az óvoda nem kiegészíti, hanem folytatja a család vallásos nevelését. Igyekszünk pótolni, megalapozni azt, amit a család elmulasztott. Ez nagy felelősséget és feladatot ró ránk, óvodapedagógusokra.

Milyen legyen a keresztény pedagógus?

Számunkra nem munkaköri kötelesség a gyakorló keresztény élet.

Csak élő hitű, elkötelezett keresztény pedagógus képes a hitre nevelni a gyermekeket, tehát vallásossága nem magánügy.

Fontos, hogy az óvónő ismerje a gyermekek testi és értelmi fejlődésükhöz vezető utakat, eszközöket. Ehhez pedig sok szeretet, hit, türelem szükséges.

*„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem
cselekedettel és valóságosan”
(1Jn 3,18)*

A gyermek szívesen tanul attól, akit szeret. Kíváncsi arra, amit a szeretett személy csinál, szívesen segít neki, szívesen teljesíti kéréseit.

A szeretetben felnövő gyermek meglátja a szépet, gyönyörködik benne, rácsodálkozik, s ezt közzé is teszi.

Az óvodás gyermekek óvása, lelki gondozása nem csupán egy foglalkozás a sok közül, hanem művészet. Az emberré nevelés művészete.

Tisztában vagyunk azzal, hogy milyen életalakító hatással vagyunk a ránk bízott gyermekekre, családjukra – munkatársainkra.

Nem azzal hatunk a gyermekekre (felnőttekre) amit mondunk nekik, hanem ahogy viselkedünk, ahogy feljűk sugározzuk a benső világunkat.

Az intézményünkben a nem pedagógus munkakörben dolgozókat is munkatársaknak tekintjük, a közös nevelői és oktatási célok megvalósításában.

Közös ügyünk az evangéliumi nevelés, ezért kapcsolatunkat mindig a kölcsönös segítségnyújtás határozza meg.

Pedagógiai asszisztens kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.
- Tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.
- Magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- A szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

Kíváncsi a szülőkkel szemben

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják.

2.2.5. Tárgyi feltételek

Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

Törekvésünk az egészséges és biztonságos környezet biztosítása. A gyermekeket körülvevő külső és belső környezet sajátosan igazodik az egyes óvodaépületekben folyó nevelési gyakorlathoz. Pedagógiai tevékenységrendszerünkben, és az épületenkénti sajátos környezetben segítenek az óvodapedagógusok és a munkájukat közvetlenül támogató dolgozók a gyermekeknek megérteni és feldolgozni a tárgyi - emberi világot, az abból származó információkat, a logika és a matematika világát, valamint a kimondott szavakat. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint részt vehetnek.

Folyamatos elvárás a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák irányába, hogy tegyék lehetővé a mozgás- és játékgigények kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegyék körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel szükséges elhelyezni.

Óvodánk adottságai némiképp eltérőek, azonban igyekszünk megfelelő munkakörnyezetet biztosítani az óvodai munkatársaknak, egyidejűleg lehetőséget teremtve a szülők fogadására is.

2021. szeptemberétől intézményünk egy új épülettel bővült, 4 csoportszobával, 2 gyermekmosdóval, négy öltözővel, fejlesztőszobával, melegítő-tálaló konyhával és 1 tornaszobával rendelkezik.

A nevelés tartalmi fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések (képességfejlesztő játékok, szemléltető eszközök, nevelését, fejlesztését biztosító speciális eszközök, berendezések, szakmai anyagok) beszerzésénél figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek fejlesztését biztosítsa, a nagymozgásoktól a finommotorikáig, a téri tájékozódás megvalósulásáig.

Az elhasznált eszközöket folyamatosan pótoljuk. Céltudatos beszerzéssel, az eszközfejlesztésre fordítható összeg segítségével intézményünk jól felszerelt.

A csoportszobák berendezése, bútorzata - az óvónői ötletességnek, leleményességnek köszönhetően - esztétikus, dekoratív, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket.

Az óvoda berendezési tárgyai a gyermekek fejlesztésének eszközei biztosítják mozgás- és játékgigényük kielégítését, egészségük megőrzését, fejlődését.

A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek. Az óvodánk bővülésével megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

A tornaszoba eszközellátottsága biztosítja a gyermekek sokoldalú mozgásfejlesztését, ugyanakkor óvodai rendezvények helyszínéként szolgál. Hiányosságaink pótlására törekszünk, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az ide érkező családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetben fogadjuk.

A református keresztyénneveléshez szükséges eszközkészletet folyamatosan bővítjük. Óvodánk szakkönyvtárának fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Az udvari feltételek, eszközellátottság lehetőséget ad a szabadban történő sokféle mozgásformára. Folyamatos gondot fordítunk a játszóelemek karbantartására, és ha szükségessé válik, akkor cseréljükre. Nyári időszakban páraakapuval hűsölési lehetőséget biztosítunk, jó időben ivókútból jutnak friss vízhez a gyermekek.

A pedagógiai munkához szükséges technikai feltételek rendelkezésre állnak (laptop, fénymásoló gép, scanner, projektor, lamináló, hangszórók, internet hozzáférés), mindezek karbantartása rendszeres, ha szükség esetén cseréljük.

Az alapvető, nevelést-fejlesztést segítő, gyermeki tevékenységekhez rendelt eszközrendszerünk, a törvényes működéshez szükséges eszközeink és felszereléseink megléte a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet által meghatározottaknak eleget tesz.

HELYISÉGEINK	
Csoportszobák száma	Halacska, Szivárvány , Galamb és Bárányka csoport
Tornaterem	1
Logopédiai / fejlesztő	1
Nevelői szoba	1
Irodahelyiségek	2
Orvosi és beteg szoba	1
Tároló helyiségek	4
Tálalókonyha	1
Udvar	1
Felnőtt öltöző	2
Felnőtt zuhanyozó	2
Internet hozzáférés	egész épületben
Számítógép/laptop a pedagógusok részére	csoportonként 1 laptop

3. Óvodai nevelésünk általános feladatai

A gyermek egészséges fejlődéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki tanév elején.

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- 1. Az egészséges életmód alakítása** területén abból indulunk ki, hogy a test a Lélek temploma.
- 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés** biztosításánál a keresztyén erkölcsöt tartjuk szem előtt.
- 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósításánál** a Biblia üzenetét is közvetítjük.

3.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges és környezeti nevelés alapelvei- Az egészséges és kulturált életmód alakulása

Az egészség egészséges életmód átszövi az egész óvodai életet. Kiemelt jelentőségű ebben az életkorban az *egészséges életmódra nevelés*, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

A feladat megvalósításánál hitvallásunk, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire.

„Fennhatósága”, őrző szeretete biztosít arról, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető.

A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába.

Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve vagy kioltva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás. Pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét. Meghatározónak tartjuk a megfelelő napirend kialakítását, mely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre, így megteremt a stressz mentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt, a gyermekek számára is kiszámítható légkört.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti.

Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Az egészséges életmód alakításának színtere a csoportszoba és kapcsolódó helyiségei, a tornaterem és az óvoda udvara. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénias szabályok betartására, pl. folyamatos levegőcsere, a termekben és az épületben minél több zöld növény elhelyezése, a csoportszobákban a hőmérséklet állandó figyelemmel kísérése.

A napközben megbetegedett gyermeket az óvónő elkülöníti, amíg a szülők az értesítést követően meg nem érkeznek. A személyes higiénia betartása – beteg gyermek eszközeinek fertőtlenítése, ágynemű csere - elengedhetetlen. A betegen hazaadott gyermek csak orvosi igazolással vehető vissza.

A minél több udvaron való tartózkodás, a levegőztetés, nyári hónapokban, a tevékenységek szabadban történő megtartása, a rendszeres kirándulások az intézményben mind jelen vannak, és hozzásegítik a gyermeket az edzettség megszerzéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Esetleges problémáknál reagáljon természetesen, kezelje bizalmasan
- Törekedjen a szülőkkel partneri, jó emberi kapcsolat kialakítására.
- Munkáját tudatosan tervezze meg.
- Kísérje figyelemmel a gyermek egészségi állapotát.
- Betegség esetén tájékoztassa a szülőket.
- szükség esetén jelezzen az óvoda orvosának, védőnőjének, ill. szükség szerint gyermekvédelmi felelősnek
- a balesetek megelőzése érdekében állítson fel ésszerű szabályokat, melyeket folyamatosan betartat;
- jelezze az eszközök, használati tárgyak meghibásodását, rongálódását, szükség esetén azonnal távolítsa el;
- ösztönözze a gyermeket saját és társai testi épségének megóvására;

3.1.1. Óvodánk egészségfejlesztési programja

Testünk a Szentlélek temploma, ezért az óvodában az egészségvédelem és egészségmegőrzés a gyermekek testi és lelki épségének védelmét jelenti.

Célunk az egészséges életvitel igényének kialakítása és a gyermek testi fejlődésének elősegítése az egészséges környezet biztosítása mellett. A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátásával törekszünk a gyermek egészségének megóvására. *A gondozási tevékenységgel* biztosítjuk a gyermekek testi, lelki jóllétét az óvodában. Figyelemmel kísérjük a gyermekek napi gondozottságát, öltözködését, étvágyát, vécéhasználat szükségességét, alvásigényét, fáradását. Saját szükségleteinek kielégítésére neveljük őket, megteremtve a gyakorlás lehetőségét, eszközeit (pl. étkezésnél önállóan teríthetnek maguknak, önállóan, vagy a felnőttek segítségével öltözhetnek, önállóan moshatnak fogat, használják a zsebkendőt, a fésűt, hajkefét). Mindezek legfontosabb feltételének tekintjük a szeretetteljes, sok megerősítést, biztatást nyújtó személyes kapcsolatot a felnőttekkel. A csoportszobában és az óvodán kívüli tevékenységeknél is elsődleges szempont a gyermekek egyéni és életkorukhoz igazodó szükségleteire figyelés, pl. ivóvíz folyamatos biztosítása, veszélyhelyzetek kiküszöbölése, baleset megelőzési szabályok tudatosítása, intenzívebb erő kifejtést és pihenést biztosító tevékenységek váltakozása.

Az egyéni megnyilvánulásait megfigyeljük, ahhoz igazodó fejlesztési utat, feladatokat határozzunk meg, melyet a szülőkkel közösen igyekszünk megvalósítani, pl. alvásigényük, étkezésük, táplálkozási, wc használati szokásaik figyelembevételével. A fejlődésben tapasztalható tartós eltérés esetén felvesszük a kapcsolatot az óvoda orvosával, védőnővel, akik segítségével törekszünk az okok feltárására, és a szülőkkel közösen megvalósítandó

korrekcióra. A helyes életritmust a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében a gyermekek óvodában eltöltött idejének és szükségleteinek figyelembevételével alakítjuk ki, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. A gyermekeknek az óvodában napi háromszori étkezéssel biztosítjuk a kellő összetételű és elosztású tápanyagszükségletet. Az étkezésekre mindig azonos időpontokban kerül sor.

Mintakövetés a biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg. A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek *tevékenységformái*:

- egészséges táplálkozás
- a szabad játék,
- az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,
- mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,
- a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezetőszerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés

Feladatunk:

- folyamatosan figyeljük a gyermek fejlődését, növekedését
- figyeljük és segítjük a gyermek szociális igényeit;
- bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a gyermekkel az egészséges személyiségfejlődés érdekében;
- a családbeli szokásokat megismerjük és segítjük egészséges életritmus kialakítását;
- folyamatosan biztosítjuk a gyermek egészséges testi-lelki szükségleteinek kielégítéséhez a mozgást, levegőzést, higiénikus környezetet;
- az egészséges életmód megalapozása érdekében kialakítjuk a napirendet;
- felhívjuk a figyelmet az egészséges életmód gyermeki viszonylatban megjelenő elemeire;
- szervezzük az óvónők a szülőkkel közösen gyümölcs- és zöldségnapot;
- a testápolás, az étkezés, az öltözködés szervezetségét biztosítjuk az óvodába lépés pillanatától, megteremtjük az önállósodáshoz vezető utat;
- a befogadás időszakában igény szerint közvetett módon segítjük az óvodai szokás- és szabályrendszer megismerését, és a hozzá kapcsolódó tevékenységek begyakorlását;
- az öngondozó tevékenységek sorrendiségét türelemmel gyakoroltassa, példaadással és a differenciált bánásmóddal nyújtunk segítséget; az elért fejlettséget rögzítjük a fejlődési naplóban;
- a másság elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító légköre pozitív életszemléletet közvetít, így megvalósul a természetes fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.
- folyamatos verbális kommunikációval ösztönözzük a gyermeket arra, hogy öngondozással kapcsolatos igényeit képes legyen megfogalmazni;
- biztosítsunk elegendő időt a tevékenységek ellátásához
- A megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása
- a gyermekek érzékvilágához közelálló formában, szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.

- óvodánkban kiemelt figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.

Étkezés:

- tájékozódjon az esetleges ételérzékenységről;
- tudatosan biztosítsa a megfelelő folyadékbevitelt;
- a kulturált étkezéshez tartozó közösségi szabályokat használja fel a késleltetés képességének fejlesztésére;
- az eddig ismeretlen ételféleségeket tapintatosan ismertesse meg a gyermekkel;
- adja meg az étkezés élményét a gyermek számára azzal, hogy az étel mennyiségének megválasztását a gyermekre bízta;
- az igényesség terjedjen ki a higiénikus és esztétikus terítésre;
- ismertesse meg a kulturált étkezési szabályokat, személyes példamutatásával erősítse;
- biztosítson az életkornak megfelelő evőeszközöket;
- egyéni fejlettségi szint figyelembevételével segítse az evőeszközök helyes használatát;
- Kerüljük a különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszirtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás
- A diabéteszsel élő gyermekek ellátása érdekében munkatársaink közül képzésre küldjük azokat, akik ebben részt vesznek.

Testápolás:

A testápolási szokások rendszere a gyermekek tisztasági igényének kialakulását szolgálja. Szükségesnek tartjuk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolását. Az óvónőgyerek közös együttműködése során sajátítják el a gondozási műveletek technikáját és alakítjuk ki a gyermekek igényét az önálló testápolásra (haj, bőr köröm, fogápolás). Az óvodában kialakult szokásrend szerint a gyermekek akkor mehetnek WC-re amikor akarnak. A hőmérsékleti változások ellensúlyozására javasoljuk a szülőknek a többrétegű öltözék biztosítását. Napközben többször is az óvodapedagógus segítségével öltöznek a gyermekek. Ez lehetőséget teremt a bensőséges érzelmi kapcsolat kialakulására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére. Figyelünk a szükség szerinti cipőcserére, az egészséges tartást biztosító lábbeli használatára. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, testi képességeinek fejlesztésére spontán és szervezett lehetőségeket biztosítunk. A kedvező gyermeklétszám, az udvar és a tornaterem kiválóan alkalmas arra, hogy játékidőben a csoportszobán belül és kívül is végezzenek nagymozgásos tevékenységeket a gyerekek. Ehhez az óvodapedagógus teremti meg a balesetmentes és változatos feltételeket (eszköz, balesetmentes hely, idő, ötlet).

- biztosítsa a szükséges eszközöket a testápoláshoz;
- tájékozódjék a család gondozási szokásairól;
- gyakoroltassa a fogápolási teendőket az óvodába lépéstől, türelemmel ismertesse meg azokat;
- szükség szerint biztosítsa a zuhanyozás lehetőségét;
- ösztönözze a gyermekeket az egyre nagyobb önállóságra

Öltözködés:

- hívja fel a szülők figyelmét az időjárásnak megfelelő réteges öltözködés fontosságára
- javaslataival segítse a váltóruha összeállítását, mennyiségét;
- segítse elő az öltözködés során előforduló fűzés, kötés, gombolás, ill. cipzárhasználat gyakorlását;
- szorgalmazza a vállfa használatát;

Mozgás:

- minden nap biztosítson szabad játékidőben mozgásos tevékenységet, melyet egészítsen ki irányított tevékenységekkel;
- mozgásigényüket ismerje fel és segítse annak kielégítését; az egészségfejlesztő testmozgásra játékos módon teremtsen lehetőséget - kezdeményezzen egészséges életmódot propagáló tevékenységeket (pl: barangoló kirándulás, sportvetélkedő...)
- figyeljen a harmonikus mozgásfejlődésre, tudatosan tervezze meg, tudatosan tervezze a kondicionális képességeket fejlesztő mozgásos játékokat
- ismertesse meg és gyakoroltassa a helyes légzéstechnikát;
- biztosítsa a napi levegőzést télen is;
- hívja fel a szülők figyelmét a korai egészséges életmódra nevelés fontosságára, a család alapozó szerepére;

Pihenésnél:

- biztosítsa a napi nyugodt pihenést, ha szükséges hívja fel a szülők figyelmét az otthoni korai fekvésre, a nyugodt éjszakai alvásra
- a nyugodt pihenés feltételeit teremtsen meg szellőztetéssel, a ruházat könnyítésével; - az életkornak megfelelő mennyiségű pihenést tervezzen;
- nyugodt pihenés után a kevesebb alvásigényű gyermek számára tegye lehetővé a csendes tevékenykedést;
- A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. Az egyéni alvás igényét, egyéni szokásait figyelembe vesszük (cumi, alvóka).

Egészség és balesetvédelem

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermekek egészségének megóvását. Ezen kívül nagy hangsúlyt fektetünk a higiéniai szabályok betartására, a környezeti ártalmak kiküszöbölésére. A csoportszobákban minél több zöld növényt helyezünk el és biztosítjuk a megfelelő páratartalmat.

Az óvodás gyermekek veszélyérzete még nem fejlődött ki kellően. Így a gyermekcsoportnak fokozott felügyeletre van szüksége a teremben és az udvaron is.

A leggyakoribb veszélyhelyzetekre fel kell hívnunk a figyelmüket (ajtónyitás, felmászás a bútorokra...) és az is előfordul, hogy tiltással kell élni (pl. nem szabad orrba, fülbe játékot dugni, nyakba zsinórt kötni, játékot, követ nem szabad dobálni). De ide tartozik a közlekedési szabályok tanítása, betartatása is a közös sétán.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

Váljon a gyermek szokásává és legyen önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában
- a WC használatakor
- fogápolásban
- öltözködésben, legyen képes megválasztani a helyes sorrendet
- önkiszolgáláskor, a kimerített étel mennyiségének megítélésében
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában

Megfelelően használja:

- az evőeszközöket (kés, villa, kanál)
- a játék és egyéb eszközöket
- az óvoda és az épület egyéb helyiségeit
- a környezet tisztántartásában a takarítóeszközöket

Szükség szerint tudjon:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni
- teríteni
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat)
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni

Lehetőség szerint ismerje meg:

- a kulturált étkezés szokásait
- a zsebkendőhasználat módját
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit
- tartsa be a balesetvédelmi magatartásformákat
- a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét
- Segítsen a környezet tisztántartásában a rend megőrzésére irányuló tevékenységben

Intézményünkben alaptevékenységként látjuk el diabéteszes gyermekek integrált nevelését.

Eddigi tapasztalataink alapján már kiderült számunkra, hogy minden eset más, ezért mindennél fontosabb a családokkal való szoros együttműködés, illetve a folyamatos napi kapcsolattartás biztosítása, mely alapvetően meghatározza feladatainkat.

A gyermekek ellátásában kiemelten igaz, hogy a család irányítása és felelőssége az elsődleges, mi a gyermekek általuk előírt ez irányú gondozását biztosítjuk.

A diabéteszes gyermekek esetében elengedhetetlen a konyhával való kapcsolat, hiszen a cukorbetegség kezelésében meghatározó az étkezés, melyet az étkezésenként grammra bontott cukormennyiség alapján dietetikus határoz meg. A táplálék allergiás gyermekek számára a speciális ételhez való hozzájutást az élelmezést biztosítóval történő egyeztetésekkel, szükség szerinti szakorvosi javaslat alapján szervezzük meg, és fokozott figyelemmel kísérjük. A számukra biztosított ételek/élelmiszerek külön, névvel ellátott edényben érkeznek hozzánk.

A diabéteszes gyermekek intézményen belüli ellátását az ezzel a feladattal megbízott, a feladatkörhöz kapcsolódó eljárásrendnek megfelelően, a szükséges elméleti és gyakorlati tudással rendelkező személy végzi. A cukorbeteg gyermekek biztonságos ellátásához szükséges a szülők, szakorvos, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák, konyhai dolgozó szoros együttműködése.

Javasolt egészségfejlesztési programok

Óvodánkban hagyomány az évi egy alkalommal megrendezendő **ÓVODAI EGÉSZSÉGNAP szervezésével és lebonyolítása**. A jeles nap pontos időpontját és épületenkénti tartalmát a mindenkori éves munkaterv tartalmazza.

Ezen a napon minden telephelyünkön – lehetőség szerint a szülők és a tágabb környezet bevonásával az alábbi javaslatok szerint „szemezgethetnek” az óvodapedagógusok, mely tartalmak folyamatosan bővíthetők:

- Családi egészségnap
- Túrakirándulás – Turisztikai nap a családok bevonásával
- Városból a faluba kirándulás
- Sportverseny nap – A kihívás napja
- Gyümölcsszüret és befőzés
- Kerületi Gyermeknap mozgásos programjai

Őszi témák:

- Piszkos a tenyered (tisztálkodás és egészség)
- Takarítási világnap (szept. 20.)
- Egészséges, mint a makk (egészséges táplálkozás)
- Gyógynövények

Téli témák:

- Az én testem (érezkszervek védelme),
- Hapci hét (egészség-betegség, az orvos gyógyító munkája),
- Lelki egészség

Tavaszi témák:

- Víz, víz, tiszta víz (folyadékpótlás egészségre gyakorolt hatása),
- Mozdulj! (mozgás és egészség),
- Lejárjuk a lábunk (kirándulás).

Nyári témák:

- Egészségvédelem,
- Vizezés, sarazás,
- Közlekedés.

A környezettudatos magatartás megalapozása – Fenntarthatóságra nevelés

A környezet-, és egészségtudatos magatartás kialakításának létjogosultsága van az óvoda intézményrendszerében.

A gyermekek gondolkodásának, felfogásának megalapozása, illetve rajtuk keresztül a szülők szemléletmódjának alakításában nevelőtestületünk is sokat tehet. Részünkről az elkötelezettségnek és a gyakorlati megvalósításnak van kiemelkedő szerepe. Ezért gondoljuk, hogy az óvodai környezettudatos magatartás kialakítása: „Apró lépés az óvodának, ugyanakkor nagy lépés a világnak.”

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete;
- az egészség értéként történő megbecsülése, óvása;
- a tudatos döntések meghozatalának képessége és készsége;
- a hagyomány őrzése – átmentése a jövőbe.

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex ismeret-, és tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető.

A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet. Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszert biztosítunk. Az érzelmek, kifejezőképességek fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk: szeretet, kötődés, élménybefogadás keltése. Támazkodunk a gyermekek

családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ha szükséges, a hátrányokat kompenzáljuk.

A környezet-, és egészségtudatos magatartás kialakításának célja

- Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása: a szűkebb és tágabb környezet kulturális és természeti értékeinek megismertetése, megszerettetése és annak megóvására való nevelés.
- A társadalmi igények változásához igazodó, a gyermek életkorának megfelelő természeti, - emberi, és tárgyi környezetből szerzett tapasztalatok, melyek birtokában biztonságosan igazodnak el az őket körülvevő világban.
- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.
- Az életvezetési készségeken alapuló nevelés, mely hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

A célok elérését szolgáló legfontosabb feladatok, legjelentősebb tevékenységek

- Évente az óvodai élethez kapcsolódóan igényekre alapozottan, a családokkal együtt „turisztikai nap”.
- A különböző képességfejlesztő tevékenységek során a környezettel, természettel kapcsolatos tartalmak feldolgozása.
- Környezettudatos életmód elemeinek szocializációja: a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása, természetbarát termékek használatára való ösztönzés, természeti környezet védelme, lakó- és óvoda környezet közös megóvása, újrahasznosítás a mindennapok során.
- Az egészség fogalmának, tartalmának megismerése.
- Az egészséget befolyásoló tényezők megismerése. Mit tehet az egyén a saját egészsége érdekében?
- A különböző egészségkárosító szerek egészségi kockázatának tudatosítása.
- Személyes higiéne elsajátíttatása.
- Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése.
- Anyag-, és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása.
- Csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága.
- Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása.
- Baleset megelőzés, a viktimizáció (tehetetlenség, kiszolgáltatottság) elkerülése.
- Segítségnyújtás baj esetén.
- Olyan életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, és a hatékony kommunikációhoz.

A fenntarthatóságra nevelés javasolt tartalmi óvodánkban

- Takarékos víz-, papír-, és energiahasználat
- Környezetünk tisztántartásában való aktív részvétel, a tárgyi környezet megóvása
- Magaságysokban vagy az óvodakertben növények gondozása
- Esővíz gyűjtése
- Komposztálás
- Madárvédelem
- Szelektív hulladékgyűjtés: papír, műanyag, elem, használt olaj, kupak
- Palántázás a csoportszobákban is: hajtás, palántázás, csíráztatás

- “Természetsarok” kialakítása, gondozása
- Projekthetek, kirándulás, környezetvédelmi játékok, vetélkedők, virágosítás, stb.
- Újrahasznosítással készült játékeszközök, ajándékok, barkácsolása
- Intézményi rendezvények környezettudatos elvek alapján

Jeles Zöld Napok:

- **Autómentes** (szeptember 22.)
- **Állatok** világnapja (október 4.)
- **Víz** világnapja (március 22.)
- **Föld** napja (április 22.)
- **Madarak és fák** napja (május 10.)
- **Madárbarát**- kert, Madárovi
- **Hulladékgyűjtő** világnap (szept.23.)
- **Takarékossági** „akciók” és programok
- **Óvodakert** művelése
- **Egészség**hét (Munkaterv szerint)

3.2. Az érzelmi, erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés

*„A gyermek fejlődésére nézve legkisebb korától fogva döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak hogy szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen”
/Hermann Alice/*

Az óvodás korú gyermek alapvető sajátossága, hogy magatartása érzelmeiktől vezérelt. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy gyermekeket családi, érzelmi biztonságot nyújtó és bizalmat közvetítő, állandó értékrend, megnyugtatóan derűs és kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör veszi körül. Gyermekeink tudatosan és tudat alatt is tanulnak, mivel a szeretett óvó nénit utánozzák.

- **A befogadás egyéni igényekhez igazított** gyakorlatának (anyás-apás beszoktatás) és az óvodapedagógusok lehetőség szerinti családi környezetben történő első látogatásának köszönhetően is, a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- **Az óvoda valamennyi alkalmazottját pozitív attitűd és érzelmi töltés jellemzi** a gyermekekkel, egymással, valamint a szülőkkel való kapcsolat kialakításában és gyakorlásában, mely gyakorlat mintaként szolgál a gyermek-gyermek kapcsolatok alakulására is.
- **Az emberek közötti különbségek** tiszteletben tartására, elfogadására és megértésére nevelünk.
- **Az óvodapedagógusok számára az allergiával élő gyermekek jelenléte egyfajta lehetőséget is kínál arra, hogy ne csak megtanítsák a figyelmes gyermekeket, de felhívják a figyelmet a “láthatatlan” fogyatékosokra, az allergiákra is.** A pedagógus elmagyarázza a csoportjába járó gyermekeknek, hogy az érintett gyermek ki van téve az anafilaxiás sokk kockázatának abban az esetben, ha veszélyes allergénnel érintkezik. A korosztálynak megfelelően készíti fel a csoportjába járó gyermekeket, hogy jelezzék/jelezni tudják ha a problémát tapasztalják, és szóljanak ők is a pedagógusnak. Nagyon fontosnak tekintjük a valamiben más gyermekek önbizalmának erősítését.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például elfogadás/tolerancia, az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a jóság, a figyelmesség) hangsúlyozása és

akarátának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Célunk :

- a gyermekeket Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit érzelmi többletével, a korosztályának megfelelő ismeretek közvetítésével .
- az óvodapedagógus személyén keresztül építeni a gyermeki bizalom a Mennyei Atya felé,
- a gyermekek egymás közötti és a felnőttekkel való viszonyát a szeretet, a bizalom, a türelem, a megértés, az egymásra figyelés, segítőkészség és az együttérzés jellemezze. Teremtsen szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkört.
- Legyen toleráns; adjon teret a gyermek önértékesítő törekvéseinek, a gyermeki önkifejezésnek.
- Segítse a társas kapcsolatok kialakulását.
- Segítse a szűkebb és tágabb környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődését.
- Egyértelmű szokás és szabályrendszerrel állítson fel a korosztálynak megfelelően
- Fektessen hangsúlyt a szokás és normarendszer megalapozására
- A keresztyén értékrend megélésére és megismertetésére a gyerekekkel.
- Lehetőség szerint vonja be a gyerekeket a szabályok kialakításába és a kialakított szabályokat következetesen tartassa be.
- Folyamatosan tájékoztassa a szülőket az óvodai csoportban kialakult szokás szabályrendszerrel kapcsolatban.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni fejlődésének ütemét.

Feladatunk:

Amint a gyermek az óvodába lép, számos elvárással találkozik, amelyek teljesítése elengedhetetlen a közösségben való tevékenykedés szempontjából. Meg kell tehát ismerniük mi a helyes, mi a helytelen, és ennek mércéje a Biblia. Ezek betartásában legyünk következetesek, dicsérettel és pozitív megerősítéssel motiváljunk.

A keresztyén nevelés sajátossága, hogy a cselekvés normáit kifejező törvény mindig az evangéliummal együtt jelenik meg. Mindebből következik, hogy gyermekeink is tudják, hogy milyen magatartásformákat várunk el tőlük.

- Vegye figyelembe a gyermek érzelmi igényeit, szükségleteit, törekedjen a kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.
- Segítse elő az érzelmekre épülő kapcsolatteremtést.
- Ismerje meg a gyermeket családi környezetében az óvodába lépés előtt.
- Adjon lehetőséget a beszoktatás különböző formáira – anyával történő fokozatos beszoktatás, a gyermek és a szülő igényeinek biztosításával, mely fokozatosan történik.
- Biztosítsa az óvodába lépéstől kezdődően a pozitív érzelmi hatásokat.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásrendjét.
- A befogadás napjaiban a csoport mindkét óvónője együtt foglalkozik a gyermekkel. Fontos, hogy a gyermekek biztonságérzetük tudatában várják, és nyílt odafordulásukkal segítsék az újonnan érkező társaikat.
- Az óvónő ebben az időszakban megteremtett bensőséges kapcsolatokat a mindennapok tevékenységformáiban, a gyermek szocializációs fejlődése, fejlesztése érdekében segíti, követi.
- Elengedhetetlennek tartja a gyermekkel a reggeli "érintős" kapcsolatteremtést. A gyermekről szerzett benyomások segítik az egyéni bánásmódjának megválasztásában.
- Segítse a gyermek éntudatának fejlődését. Alakítson ki reális énképet, pozitív értékrendet, helyes viselkedési szokásokat.

- Segítse elő a gyermekek önkifejező, önértékesítő törekvéseit. akaratuk, kitartásuk fejlődését.
- Legyen türelmes, tapintatos az érzelmi megnyilvánulások tekintetében.
- Erkölcsi, érzelmi és akaratú tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, együttérzés, szeretet, egymás segítése, feladattudat, szabálykövetés, türelem.
- Segítse elő a társas kapcsolatok fejlődését, barátságok kialakulását.
- az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek között szükséges a modellértékű kommunikáció, bánásmód, viselkedés;
- a gyermek gondosan kialakított környezetben érdekelt saját tanulásában
- nyitottsága, érdeklődése, aktivitása alakítása
- a gyermek ismeretében egyéni célokat kell kitűznünk az egyéni erősségek figyelembevételével

Ezt azonban csak akkor tudjuk megvalósítani, ha képesek vagyunk:

- a gyermekek egyéni megismerésére (személyiségnapló vezetése, fejlesztési feladatok rögzítése, nyomon követése)
- a gyermekek különböző tevékenységeinek megfigyelése, értékelése
- a gyermekkel való beszélgetések során érdeklődési körének, élményvilágának megfigyelése
- A gyerekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül.
- Az óvodai élet segítse a szocializáció fejlődését, az én tudat alakulását, a feladattudat alakulását, a gyermek társas szükségleteit, a máság, a különbözőség elfogadását.
- A megfelelő motiváló eszközök pozitív érzelmi hatást gyakorolnak a gyermekekre.
- Legyen mód a közös élményszerzésre.
- Figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, annak tiszteletére és megbecsülésére, a környezettudatos magatartásra való neveléssel
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Gondoskodjon a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek folyamatos fejlesztéséről.
- Legyen bátorító, türelmes, adjon személyével pozitív mintát.
- Alkalmazzon speciális eljárásokat a nehezen szocializálható, szociálisan és halmozottan hátrányos helyzetű, lassabban fejlődő gyermekeknél.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A szülőket tájékoztassa a gyermekcsoport életével kapcsolatos eseményekről, hírekről.

Tevékenységek

- A nagyobbak szeretettel és segítő szándékkal veszik körül a kicsiket. A nagyobb gyermekek segítenek a kisebbeknek a mosdóban és az öltözésnél.
- A gyermekek érzelmileg azonosulnak az óvónő és az óvoda más dolgozói által képviselt értékrenddel, ezáltal erősödik a csoport közösségi formálódása.
- A születésnapok, névnapok, óvodai ünnepek közös átélése által alakulnak gyermek társas és baráti kapcsolatai. A közös tevékenységek során a gyermekben fejlődnek a szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmek, és megtalálja helyét a közösségben.
- Minden csoportnak hagyomány, szokás-, és normarendszere van, amely nyugodt légkört biztosít.

- A közös programokon, kirándulásokon a közös tevékenységek segítik az óvodai közösség formálódásait.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak társaikkal, más csoportba járó gyermekekkel.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz, az őket körülvevő felnőttekhez.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődve vesznek részt.
- Figyelemmel és türelemmel meghallgatják a felnőtteket, és a társaikat.
- A pozitív énkép, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válik az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon történik.
- Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek.
- Társaik különbözőségét megértéssel fogadják.
- Érzelmileg elfogadják társaikat, felfogják a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak, valamint a csoportszokás-, normarendszerének betartása.
- Segítenek társaiknak, megértők, türelmesek, társas viszonyuk megszilárdul.
- Szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.

3.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

*„Minden nemzetnek fő kincse, a nyelve.”
/Gárdonyi Géza/*

Az anyanyelvi nevelés céljai

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv áthatja az élet minden mozzanatát, az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része.

Amikor a gyermek óvodába kerül, új addig nem tapasztalt helyzetekkel, kapcsolatokkal találkozik. Eddigi élete során is találkozott felnőttekkel, gyermekekkel, de a rendszeres társas élet az együttes tevékenységek újszerűek a gyermekeknek.

Igen nagy a jelentősége annak, hogy az óvodában rendszeresen együtt játszhat, kommunikálhat nagyobb létszámú gyermektársakkal, amire eddig nem került sor. Az óvoda tehát olyan alkalmakat jelent a gyermekeknek, ahol az anyanyelv használatának is új lehetőségei adódnak.

Célunk:

- A nyelvi és kommunikációs képességeik kibontakoztatása az iskolai élet megkezdéséig szükséges fejlettség követelményeinek megfelelően.
- A gyermekek egyéni érdeklődésére, természetes kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményekkel bővítjük ismereteiket, tapasztalataikat az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés.
- Anyanyelvi fejlesztő játékok folyamatos jelenléte

- Az értelmi fejlesztés további feladatai: A spontán és tervezetten szerzett ismereteiket, tapasztalataikat rendszerezük, bővítjük, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakoroltatjuk. Fejlesztjük értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) és kreativitásukat. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- A megfelelő anyanyelvi fejlesztő játékot tudatosan választjuk meg, kialakítjuk a játékfeltételeket, biztosítjuk az eszközöket. Nemzetiségi gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
- Biztonságos, elfogadó környezet megteremtésével, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás során fejlesszük egyre pontosabb, valóság hű észleléseiket, anyanyelvi kultúrájukat, figyelemösszpontosításra való képességüket, valósághoz közelítő képzeleti működéseiket, reproductív emlékezetüket, probléma- megoldó, kreatív gondolkodásukat, szókincsüket.

Feladatunk:

- változatos módszerekkel (anyanyelvi játékokkal, különböző tevékenységformákkal, spontán beszédhelyzetekkel) fejlessze a 3-6-7 éves gyermek beszédészlelését, beszédmegértését;
- szerezze és ismerje anyanyelvét; - fejlessze anyanyelvi kultúráját; - használja a nyelvet helyzethez igazodva; - beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan; - mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos; - szüneteket helyesen alkalmazza; - ügyeljen a hangzásbeli hatásra; - legyen beszéde színes, alkalmazkodó; - törekedjen szemléletességre; - kérdéseivel ösztönözzön gondolkodásra;
- ismerje fel az életkori beszédhibákat, valamint működjön együtt a logopédussal az élettani beszédhibák javítása érdekében
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal megállapodás alapján.

A nevelőmunka folyamatában a beszélő környezet helyes mintaadása során kiemelt figyelmet kapjon :

- ~ a gyermek beszédkedvének fenntartása,
- ~ a gyermek közléseinek meghallgatása,
- ~ a gyermeki kérdések érvényesülése,
- ~ a válaszok igénylése,
- ~ meghitt beszélgetésekkel,
- ~ az érzelmeket, gondolatokat kifejező szavakkal, mondatokkal, metakommunikációs eszközökkel

A gyermek tevékenységei:

- ~ mondókákat, mesét, verset hallgat
- ~ átéli, eljátssza a kedvenc meséjét;
- ~ dramatizál, báboz; történeteket mond el, talál ki;
- ~ halandzsa szövegeket mond, kitalál mondókát, verset, mesét;
- ~ párbeszédet folytat, megszólaltatja a bábokat, szereplőkkel azonosul;
- ~ részt vesz anyanyelvi játékokban.

Az értelemi nevelés céljai

A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit érzelmi többletével, s a korosztálynak megfelelő ismeretek közvetítésével.

A kisgyermek még nem ismer külön vallásos témákat, mégis ekkor dől el, hogy később tudatosan is el tudja-e majd fogadni hitéletében Isten szeretetét, a Szentlélek naponkénti vezetését.

Keresztyén nevelésünk szellemisége, mint ahogy az értelem fejlesztése, átszövi a gyermek egész óvodai tevékenységét. Ez nem oldható meg egy héten egyszer a Bibliából vett történetek elmondásával. A játék szituációban jelentkező helyzeteket, a természeti jelenségek észrevetetését, az étkezéshez és a lefekvéshez kapcsolódó imát, a hiányzó gyermekekért való aggódást, a szülők várását éppen úgy át kell, hogy hassa.

Segíti munkánkat a gyermek természetes kíváncsisága, csodaérzéke, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező-, és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen.

Minden ismeretüket célra rendeljék, azaz a forráshoz, Istenhez visszavezessék! Így alakuljon ki bennük a hit- és szeretetközpontú tudás, a bölcsesség.

Feladatunk:

- olyan óvodapedagógus, akinek élő kapcsolata van Istennel
- gyermek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő tapasztalatokat, tevékenységeket biztosítson;
- olyan játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermek érdeklődését
- olyan élményszerzési lehetőség, amelyben a gyermek, látással, tapintással, hallással, érzelmekkel első kézből szerezhet tapasztalatokat
- olyan módszerek alkalmazása, ahol az ismeretek nem egymástól elszigetelten jelennek meg, mivel a gyermek világlátása komplex
- olyan motivációkat és természetes tudást kialakítani, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet lelnek a kihívások legyőzésében
- Olyan eszközöket biztosítson, melyek felkeltik a gyermek kíváncsiságát és élményt jelent számukra a világ felfedezése, sokoldalú megismerése.
- Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket célszerűen használja. Rendszeresen tájékozódjon a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, használja ki a továbbképzési lehetőségeket. Munkájában alkalmazzon új módszereket, tudományos eredményeket.
- Rendszeresen tájékozódjon az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, lehetőségekről és alkalmazza azokat.

A gyermek tevékenysége:

- ~ kíváncsisága által ismeri meg a környező világot;
- ~ aktív tevékenységekkel szerez tapasztalatokat;
- ~ ismerkedik szűkebb és tágabb környezetével;
- ~ érzékszervei segítségével észreveszi és felfedezi a hasonlóságokat és különbözőségeket;
- növekvő figyelemmel kapcsolódik be a kötetlen és kötött tevékenységekbe;
- ~ felidézi és megfogalmazza a tapasztalatok során szerzett élményeit;
- ~ kreatívan old meg egy-egy problémát;
- ~ észreveszi, ha hibázik és növekvő önállósággal ki is javítja;
- ~ vannak önálló gondolatai és dönteni tud különböző helyzetekben.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerje és használja az udvariassági szavakat.
- Bátran, szívesen kommunikáljon társaival és a felnőttekkel.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszéljen.
- Élményeit legyen képes elmondani, összefüggő mondatokban kifejezni.
- Tudjon egyszerűbb történeteket, mesét önállóan elmondani
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait.
- A migráns kisgyermek is ismerje az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és legyen képes magát megértetni.
- Rendelkezzon problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani.
- Rendelkezzon problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- észlelése egyre pontosabb, reálisabb;
- tud rövid távú és hosszabb távú emlékeket felidézni;
- kialakult a szándékos figyelem képessége;
- képes a figyelem összpontosításra;
- figyelme nem terelődik el az adott tevékenységtől;
- képzeleti működése valóság közele;
- folyamatosan végez megfigyeléseket - alkalmanként csoportosan vagy önállóan;
- felismeri a problémákat és kreatív módon megoldja;
- a szerzett ismereteket képes megfelelő formában rendszerezni, gyakorlatban alkalmazni és közölni is azokat;
- világos és értelmes szavakkal tudja kifejezni ismereteit, gondolatait;
- örömet jelent számára a látható és láthatatlan világ megismerése, a tanulás, önfejlesztés.

ESZTÉTIKAI NEVELÉS

- Esztétika a „filozófiának a széppel és a művészetek elméletével foglalkozó ága”. (Ért. szótár). Ami esztétikus, az szép, ízléses, látványos, értékeket közvetít.
- Az esztétikai érzék fejlesztését a lehető legkorábban kell elkezdni. Egy pillanatnyi élmény, egy megragadott látvány életre szóló benyomás lehet. Ezek minél korábbi életszakaszra esnek egy ember életében, annál fogékonyabb lesz a szépre.
- Önmagunk esztétikája ugyanolyan fontos, mint környezetünké. A gyermek számára minden új feltűnő jellegű. A szépre való felhívás követendő minta. Ez lehet a környezet alakítása, de egy szép vers felolvasása is.

Az óvodapedagógus feladata:

- Közreműködésével segítse az intézményi környezet egységes kialakítását.
- Segítsen abban, hogy az óvoda díszítését átláthatóság, egyszerűség, természetesség, a nevelők összehangolt munkája jellemezze.
- Legyen igényes önmagára, megjelenésére.
- Tudjon különbséget tenni a giccs és az érték között.
- Irodalmi válogatása legyen körültekintő, csak értékes alkotásokból álljon.
- Zenei ízlése legyen kifinomult
- Ismerje a társadalom és az egyházak kulturális értékeit.

- Saját értékeinek bázisa a Szentírás legyen.
- Környezetére legyen igényes (tisztá, egyszerű).
- Ismerjen műalkotásokat.
- Műveltségét folyamatosan fejlessze.
- Adjon lehetőséget a gyerekeknek egy-egy műalkotás megismerésére.
- Adjon lehetőséget a rácsodálkozásra, átélésre.
- Adjon lehetőséget alkotásokon keresztül az esztétikai ízlés formálására.
- A gyermekek munkáit becsülje meg és tegye egyértelművé, hogy fontos, amit a gyermek létrehoz.
- Tanítsa meg a gyermeket mindarra, amit Isten örömeinkre adott keresztyén kulturális értékeinkben

A gyermek tevékenysége:

- Rá tud csodálkozni a természet szépségeire, művészeti alkotásokra.
- Meg tudja fogalmazni, hogy számára mi a szép, esztétikus.
- Örömmel hoz létre esztétikus alkotásokat.
- Megtanulja megélni mindazt, amit Isten örömeinkre adott kulturális értékeinkben és a természetben.
- Igényes arra, hogy környezete rendezett (tisztá) esztétikus legyen.

A fejlődés jellemzői

- Megjelenésében a rendezettségre törekszik.
- Szavaival is kifejezi véleményét egy-egy szép alkotásról.
- Ismer értékes irodalmi alkotásokat.
- Környezetének alakításához a nevelője példáját követi.
- Ismer művészeti alkotásokat.

3. Saját nevelési feladataink

4.1. Hitéleti nevelés

*„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.”
(Róm 10,17)*

A keresztyén nevelés csak akkor hatékony, ha a nevelés egészébe épül. Aki Istent szereti, örül a teremtett világnak, az életnek.

- **Célunk**, olyan szeretetteljes, imádságos légkör kialakítása, ahol rajtunk keresztül Isten szeretetét érzik meg a gyermekek. Kialakítani a gyermekekben egy olyan Isten-képet, aki szeret, aki gondoskodik rólunk, aki megőriz minket minden körülmények között, aki mindig ad. Legnagyobb ajándéka számunkra fia Jézus Krisztus, aki mindig figyel ránk, meghallgat, mindig velünk van, soha el nem hagy, és aki úgy fogad el minket, ahogy vagyunk.

A hitéleti nevelés megvalósulásának szinterei:

- ~ Hetente bibliai történet
- ~ Csendes percek
- ~ Hókezdő reggeli áhítat, lelkészi szolgálattal az óvoda tornatermében.
- ~ Mindennapi életben adódó spontán alkalmak

Feladatunk: a „hídépítés” a teremtő Isten, mint Atya, Jézus, mint testvérünk és „családjának” tagjai: a gyermekek, a szülők, az óvodapedagógusok és hitoktatók között. Ezért nemcsak ismeretanyagot szeretnénk átadni, hanem szeretett, örömet, békességet, védettséget és biztonságot is.

A teremtő Istentől kapott csodálatos világunk együttes felfedezése, a bibliai történet bemutatása olyan valóságot tár fel a gyermekek előtt, amelyek földi életünk valódi megértését teszik lehetővé.

- A gyermek érdeklődésének felkeltése Isten tettei iránt, és indítsa el őket azon az úton, melyen megismerhetik megváltó munkáját.
- A keresztyén erkölcsi értékeket sugározza, - mint pl: személyválogatás nélküli szeretet, segítőkészség, türelem, megbocsátás, önzetlenség – maga is a gyerekek elé élje.
- Tudatosan tervezze meg munkáját, törekedve a komplexitásra.
- A bibliai történetek tartalmi és formai felépítését a 3-6 éves gyerek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás) alakítsa.
- Támassza a spontán gyermeki érdeklődésre.
- Teremtsen az imádságok alatt meleg, elfogadó légkört, hogy a gyermekek érezhessék Isten jelenlétét, közelségét

Bibliai történetek

A történetek elmondásának célja az óvodás életkorban alapvetően nem az ismeretek elsajátítása, hanem a mindenható Isten szeretetének, kegyelmének és jóságának megéreztetése.

Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet Isten közelségének élménye.

Célunk a helyes Isten-kép kialakításának segítése. Szeretnénk megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyermekekben az ősbizalom csíráját.

Feladatunk

Az Ige valódi üzenetétől ne térünk el, a történetet érthetően mondjuk el és nem meséljük. A történeteken keresztül Isten üzen nekünk valamit.

Bibliai történetek kiválasztásának szempontjai:

- figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és az ünnepek aktualitását,
- olyan történetek közül válasszunk, melyek „emészthetőek” a gyermekek számára is,
- azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelő Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak,
- A történeteknek mindig pozitív kicsengése legyen, hangsúlyozva Isten szeretetét és kegyelmét,
- ne keltsen félelmet a gyerekekben, és ne tartalmazzon számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket,
- leginkább összefüggések alapján csoportosítsuk, ne időrendben, mert a gyermekeknek nincs érzéke a kronológiai sorrendhez

A bibliai történetek után nem kell külön elemezni, számon kérni, kikérdezni, megtanítani csak mondani kell, úgy is megértik az üzenet lényegét.

Igyekszünk elérni, hogy a gyermekek szívesen kérdezzenek, beszéljenek, élményeiket elmondják.

Adjunk lehetőséget arra, hogy a jól ismert történeteket dramatizálhassák, rajzaikban, vizuális tevékenységükben élményeiket újra átélhessék.

Szeretnénk, ha a gyermekeink a Biblia üzenetét tovább adnák szüleiknek, s ez arra készítetné a családokat, hogy együtt ismerkedjenek a történetekkel.

Felkészülés a szolgálatra

1. A történet elolvasása
2. Felvetődő kérdések
 - a. Mit mond az ige nekünk Jézus Krisztusról?
 - b. Milyen parancsot, büntetést, vigasztalást, bátorítást, ígéretet tartalmaz az ige?
 - c. Miben kell ma döntenem ez alapján?
 - d. Mit üzen az ige a gyermek számára?
3. Mielőtt a gyermek elé visszük a történetet, tanulmányozzuk az adott igeszakaszt, hogy nekünk ma mit üzen ez által az Isten, és aztán fogalmazzuk meg, hogy mit mondhat a gyermekeknek

Csendes percek

*„Milyen jó hálát adni az Úrnak és zengeni neved dicséretét, ó felséges”
(Zsolt 92,2)*

Célunk:

A csendes percek célja együtt lenni közösen az Isten színe előtt kedvességben, dicséretet énekelni, örömléteinket, kérésünket elbeszélni az Istennek, megosztani egymással. Ezek a mindennapi reggeli alkalmak elősegítik az „egymáshoz tartozunk” érzésének kialakulását, az óvodás kisgyermek érzelmi intelligenciájának fejlődését.

Feladatunk:

Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kényszertől, praktikától, káprázattól. A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot

közvetítenek a gyermekeknek. Egyben magukban hordozzák az üzenetet, hogy most Isten dolgairól fogunk hallani.

Az óvodába érkező kisgyermek kezdetben kezeink összekulcsolását lesi el, később ajkainkról a szavakat is. Nem szabad erőltetni, mivel a szeretett óvó nénivel napokon belül együtt mondják az étkezéshez, lefekvéshez kapcsolódó imákat. Rövid időn belül pedig megkezdődhet a napi áhítat.

Az óvó néni halkán énekel, összekulcsolt kézzel és fejet hajtva csendesen, egyszerű szavakkal imádkozik.

Vigyázunk, hogy a gyermeket áhítat alatt és után lehetőleg ne fegyelmezzük.

A gyermekek lassan megszokják, hogy ilyenkor elcsendesedünk, hálát adunk és bizalommal fordulunk Isten felé.

Ahogy telik az idő, már természetes, belülről jövő igény, hogy napjainknak része az áhítat. A bátrabb kisgyermek maguktól is imádkozhatnak, de soha ne erőltessük.

Nagycsoportos korokra a gyermekekben belső igénnyé válik az, hogy állandó kapcsolatban álljanak az Úrral. Örömeiket, félelmeiket, kudarcikat az áhítatokon Isten elé viszik.

Az őszinte áhítatok jelenlévővé teszik a kapcsolatot Istennel, akinek mindent elmondhatnak, s nála békét, vigaszt találnak.

Imádkozunk a gyermekeinkkel a születésnapokon, templomlátogatások alkalmával, gyülekezeti összejöveteleken. Tanítsuk meg a gyermeket imádkozni (kötött, kötetlen, saját szavaikkal elmondott imádságok). Tanítsuk meg őket helyesen kérni, és hálát adni.

A fejlődés várható eredménye

- Isten létezésében hisznek.
- Tudnak saját szavaikkal imádkozni.
- Kötött imádságokat ismernek, mondanak.
- Örömeiket, bánatukat Isten elé viszik.
- Türelemmel végighallgatják mind a felnőtt, mind társaik imádságát.
- Megismernek bibliai történeteket, református és egyéb lelki énekeket.

4.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

✚ Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése /többi gyermekkel együtt nevelhető, integrálható értelmi vagy beszéd fogyatékos, Down-szindrómás, egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral)/

✚ Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek

✚ Kiemelten tehetséges gyermekek

✚ Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások.

Számunkra az integráció nem a tolerancia nagyvonalú gesztusa, hogy mi épek, eltérjük magunk között a sérülteket és hagyjuk, hogy velünk élhessenek, hanem annak elfogadása, hogy mindannyian egyenlők vagyunk, de nem egyformák.

Óvodai nevelési programunkban a differenciálás jelent egyfajta pedagógiai érzékenységet a gyermekek különbözősége iránt, és jelent egyfajta bánásmódot is, amellyel odafordulunk, viszonyulunk a gyermekek másságához, s ennek érdekében fejlődésük elősegítéséhez a legmegfelelőbb pedagógiai eljárásokat választjuk ki.

Óvodánkban lehetőség van a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelésére. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján intézményünk ellátja azokat a sajátos nevelési igényű gyermekeket, akik a többi gyermekkel együtt nevelhetők, integrálható: értelmi vagy beszéd fogyatékos, Down-szindrómás, egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral).

Célunk:

Differenciálással mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait.

Nevelésünk igazodjon a gyermekhez, és ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Az integráció formája

A szakértői bizottság véleménye szerint a gyógypedagógiai fejlesztéseken túl a sajátos nevelési igényű gyermekeket együtt fejlesztjük kortársaikkal.

Ezalatt azt értjük, hogy óvodánk nem készül fel specifikusan valamely sajátos nevelési igényre, hanem a felmerülő igényeket megvizsgálva döntünk a sajátos nevelési igényű gyermek felvételéről. Az integráció megvalósításánál figyelemmel kell lennünk mind a sajátos nevelési igényű gyermek, mind pedig a csoport érdekeire, optimális fejlődésük érdekében. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekek több törődést igényelnek, az egészséges gyermekek szocializációjában többlet feladatot vállalunk fel. Egy csoportba két sajátos nevelési igényű gyermeket integrálunk, az ilyen gyermek a csoportlétszámot a szakértői vélemény javaslata mértékében csökkenti.

A felvétellel kapcsolatos kritériumok

- A pedagógiai szakszolgálat szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye a gyermek állapotáról, integrálhatóságáról.
- a sajátos nevelési igényű gyermekkel és családjával való találkozás
- a sajátos nevelési igényű gyermeket fogadó pedagógussal történő egyeztetés és előkészítés
- Kérdéses esetben a Pedagógiai Szakszolgálat véleményének kikérése.
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjával való találkozás

A fejlesztés tervezése és nyomon követése

Előkészítő szakasz:

- az óvoda pedagógusainak tájékoztatása és felkészítése
- a pedagógiai munkát segítő munkatársak bemutatása
- az érintett óvodai csoportba járó gyermekek és azok szüleinek tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek és családjának befogadására

Tervezési szakasz:

- a csoportban való megfigyelést követően az óvodapedagógusok maguk alakítják ki a sajátos pedagógiai munkájukat a gyógypedagógus szakvéleményének, tanácsainak, javaslatainak figyelembevételével
- a foglalkozások tervezésénél nagyobb mértékű differenciálásra, speciális eljárások alkalmazása válik szükségessé
- a gyermek fejlődésének nyomon követését egyéni fejlődési naplóban dokumentáljuk.

Megvalósítási szakasz:

- a gyermek fejlődéséről a szülő folyamatos tájékoztatást kap
- a gyermek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján valósul meg

4.2.1. Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai a *sajátos nevelési igényű* gyermekek esetében

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének személyi feltételei

- utazó gyógypedagógusi szolgálat igénybevétele
- fejlesztő pedagógusi szakképesítéssel rendelkező óvodapedagógus alkalmazása
- az óvodavezető a továbbképzések tervezésében a sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez szükséges tanfolyamokat, továbbképzéseket helyezi előtérbe
- szociális segítő

A fejlesztés tartalma:

- egyéni fejlesztés
- mikro csoportos fejlesztés
- óvodai csoportban, a többi gyermekkel együtt történő fejlesztés
- az otthoni fejlődés elősegítése a szülőkkel való együttműködéssel, otthoni feladatadással

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének tárgyi feltételei

- a gyógypedagógus számára a fejlesztésre alkalmas helyiséget biztosítjuk
- az eszközfejlesztés során alkalmazkodunk az egyéni szükségletekhez

Célunk:

- ~ Lehetőség biztosítása a SNI gyermekek integrált fejlesztésére szakember segítségével.
- ~ Harmonikus, nyugodt, befogadó, biztonságot nyújtó óvodai környezet megteremtése, amelyben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége, annak elfogadása.
- ~ Olyan gyermekek nevelése, akik normál óvodai csoportban, integráltan nevelkedhetnek,
- ~ Esélyegyenlőséget biztosítva számukra az egészséges gyermekek közötti óvodai neveléshez, fejlődésük elősegítéséhez, életminőségük javulásához.

Valljuk, hogy „normál” gyermekközösségbe csakis olyan kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők. Olyan befogadó - inkluzív - csoportlétkört kell kialakítani, amelyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást, az emberi méltóság megsértését. A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelőségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakoztatásához, ismereteik bővítéséhez. Egyéni fejlesztésük legeredményesebb formájának a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjátékot tartjuk.

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai többi gyermekkel együtt nevelhető, integrálható értelmi, Down-szindrómás gyermekek esetében:

Az értelmi fogyatékos gyermekek esetében jellemző lehet a figyelem és magatartás zavar és az érdeklődés gyengesége, az emlékezeti folyamatok lassabb fejlődése, illetve a mozgás- és beszédfejlődés elmaradása.

Szükséges a teendők konkrét meghatározása, hogy az alábbi területeken vannak-e elmaradások. Az önkiszolgálás, a kommunikáció, az önirányítás (feladatmegoldás, segítségkérés, kezdeményezés), a közösségi élethez szükséges készségek (a másik érzéseinek felismerése, együttműködés, a viselkedés szabályozásának készsége), a közösség nyújtotta lehetőségek kihasználása; az egészség és biztonság megőrzése, a tanulási képesség (elsősorban olyan alapkészségek tekintetében, amelyek megalapozzák az iskolai tanulást), a szabadidős tevékenységek, a munkavégzés területén.

Kiemelt feladatok:

- Az alapmozgások kialakulásának, fejlődésének elősegítése: a mozgáskoordináció (nagy- és finommotorika), a testséma és a percepció (érzékelés, észlelés) fejlesztésének területén egymással párhuzamosan, egymást kiegészítve történjen.
- A közösségi élethez szükséges minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlődésének segítése
- a spontán tanulás, a társakkal való együttműködés, a kommunikáció fejlődésének elősegítése olyan élmények, tapasztalatok és minták biztosításával, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban él meg
- a gyermek érdeklődésének és motivációjának felkeltése és folyamatos biztosítása

Gyakorlatba helyezve:

- Megfelelő motiváció keresése
- Egyszerű, rövid mondatokat fogalmazzunk meg
- Mindig a gyerek fejlettségi szintjének megfelelő gyakorlatot válasszunk, aminek a végrehajtására van esélye. Hagyjunk időt a megértésre, hosszabb időre van szüksége, hogy válaszoljon vagy eldöntsen valamit
- Szólítsuk a gyereket a nevének, ha hozzá beszélünk.
- Több lépésből álló utasításokat nehezen hajt végre
- Figyeljünk a sorrendiségre is. A logikus sorrendet mi állítsuk fel, ne az olyan gyerektől várjuk ezt el, aki nehezen dolgozza fel a beszédet.
- Zárjuk ki a zavaró ingereket
- Ha egy mondatba több kérést sűrítünk be, előfordulhat, hogy csak az első vagy az utolsó marad meg, a többi kiesik.
- Támaszkodjunk a látásra. A vizuális szemléltetés szerepét nem lehet túlhangsúlyozni: a képek, feliratok a feldolgozást, a megértést, és az emlékezést is segítik.
- Ha ismerjük a gyerek nagymozgáshoz való viszonyát, hatékonyabban tudunk neki segíteni a tanulásban: előre tudjuk, mely feladatokat találja vonzóknak

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai beszéd fogyatékos gyermekek esetében:

Beszéd fogyatékos gyermek esetében a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.

Kiemelt feladat:

- az anyanyelvi nevelés középpontba állítása
- az aktív nyelvhasználat segítése
- sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel

Beszéd fogyatékos / súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex nevelési környezetben valósulhat meg. A sérült beszédfejlődés, beszédzavar nagyban befolyásolja a gondolkodás és az ismeretszerzés minőségét, aminek következménye lehet az egyenetlen értelmi fejlődés és a diszharmonikus személyiség, mely indokoltá teszi a szakszerű, személyre szabott segítségnyújtást. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (dislexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gazdag nyelvi környezet biztosítása.
- Önbizalom erősítése.
- Tájékozódás a gyermek beszédállapotáról.
- A gyermekhez intézett közlései csökkentett beszédtempóban hangozzanak el.
- Egyéni haladás ütemének biztosítása.
- A kifejezési formák spontán megnyilatkozásainak elfogadása.
- A gyermek kommunikációs képességének fejlesztése.
- Nyelvi zavarok fejlesztése.
- Beszédértés fejlesztése, beszédészlelés fejlesztése.
- Artikuláció fejlesztés előkészítése.
- Mozgás – ritmus - beszéd összerendezésének fejlesztése.
- Mozgásfejlesztés- testtudat kialakítás, téri tájékozódás, mozgáskoordináció, nagymozgások és finommotorika, lateralizáció fejlesztése.

A gyermek tevékenységei:

- Játékos ismeretszerzés.
- Természeti, tárgyi, emberi környezetben történő tájékozódás, eligazodás közvetlen tapasztalatai alapján.
- Dalok, mondókák elsajátítása járással, mozgással kísérve.
- Bábozás fejlesztő hatásának kihasználása.
- Önkiszolgálás tevékenységében domináns kéz használata.
- Ceruzafogás, vonalvezetés, vizuális megjelenítés gyakorlása

Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek esetében (súlyos tanulási-, figyelmi- és magatartásszabályozási zavar):

A súlyos tanulási és magatartási zavarok hátterében részképességzavarok, hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, a különböző teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll.

Az óvoda legfontosabb feladata a magatartás-, viselkedés- és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek az esetében a szocializáció, mivel a gyermekek környezetükbe való beilleszkedése akadályozott, állandó konfliktusba kerülhetnek az óvoda szabályrendszerével, és társas viszonyaikban zavar keletkezhet. A mutizmus esetében szociális szorongás, túlérzékenység miatt nehezített az új kapcsolatok kialakítása. A sikeres alkalmazkodáshoz a gyermekeknek el kell érniük egy bizonyos szocializációs szintet, azaz képesnek kell lenniük társas kapcsolatok kialakítására, a gyermekcsoportba való beilleszkedésre.

Feladatunk:

- egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarcűrő képesség növelése
- önállóságra nevelés
- ismételt gyakorlás, részekre bontás, fokozatosság betartása
- A sérülés alapsajátosságából, a problémával küzdő gyermekből való felkészülés, a pedagógiai korrekció lehetséges módszereinek megválasztása érdekében.
- A gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel, szülőkkel való együttműködés, állandó kapcsolat.
- A differenciálás elméletének ismerete és gyakorlatának alkalmazása. A gyermek tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességének figyelemmel kísérése.
- A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani.
- A szabályok, határok nagyon pontos meghúzása, és annak következetes betartása is.
- Minden lehetséges szituációban választási lehetőség hagyása, hogy a gyermek érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is.
- Figyelemzavaros gyermeknél rövid utasítás adása, az utasítás indoklása.
- A magatartás-zavaros gyermekekkel szemben a türelem.
- A mutizmussal küzdő gyermek esetében a szorongás oldása.
- A gyermek állandó és azonnali megerősítése, mert ez motiválja majd a további változásra.
- Körültekintő tevékenység szervezés, az eszköz kiválasztás, feladatszervezés, egyéni értékelés.
- A gyermekcsoport felkészítése a problémával küzdő gyermek fogadására.

4.2.2. Az óvodai nevelőmunka feladatai, céljai beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (ab): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Feladatunk, célok:

- a harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség alakulásának segítése, az életkornak megfelelő szociális érettség feltételeinek biztosítása, hogy reálisan értékelje és elfogadja önmagát, aktivizálja képességeit és képes legyen alkalmazkodni az adott feltételekhez
- az erkölcsi tulajdonságok alakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.)
- az akarat fejlődésének irányítása: önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, önállósági törekvés
- a fokozatosság elvének figyelembe vételével a sikerélmény biztosítása
- csoportos foglalkozás individuális fejlesztéssel kiegészítve

4.2.3. Kiemelkedő képességű gyermekek nevelése

*„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való,
és a világosságok Atyjától száll alá, akinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka.”
(Jakab 1,17)*

A Tehetséges gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában, magas fokú kreativitással rendelkezik és meg van vagy felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatunk:

- egyénre szabott, differenciált feladatok az érdeklődésnek megfelelően
- változatos eszközök, hely, idő biztosítása a tevékenységekhez

Keresztyén emberképünk fontos eleme, hogy hisszük: a képességek Isten ajándékai mindnyájunk számra, mellyel felelősen és mások javára élni kell.

Jól sáfárkodni a felismert, „forgatott” és használt adományainkkal lehet. Hiszük, hogy minden gyermek életével Istennek terve van, melyet minden gyermeknek élete során majd magának kell felismerni, megérteni és szív szerint elfogadni.

A tehetség megmutakozásának lehetőségét a komplex környezet kialakításával, a párhuzamosan felkínált széles tevékenységi kör kialakításával és elérhetővé kell kialakítani.

- pályázatokon való részvétel, sikerélmény biztosítása-motiváció

Az óvodai tehetséggondozás legfontosabb eleme ezeknek a feltételeknek a megteremtése és biztosítása. Ezzel együtt a gyermekközösséget is szoktatnunk és szocializálnunk kell a társak többletképességeinek befogadására, értékelésére, közös kinccsé tételére.

A tehetséges gyermekekre általában jellemző viselkedési szokások:

- nagyobb általános tájékozottság, rendkívül gyorsan tanul
- erőteljes tanulási és tudásvágy, széles körű érdeklődés,
- kitartóan és módszeresen kérdez, szeretné tudni, hogyan működnek a dolgok, összefüggéseket talál ott is, ahol más nem,
- élénk a képzelete,

- kérdései szokatlanok, beszédes, sokat magyaráz,
- kitartóan megragad az őt érdeklő feladatoknál,
- ha valamit a fejébe vesz, azt meg is csinálja,
- kreatív problémamegoldás,
- jó humora van,
- erős kritikai érzéssel rendelkezik, csak a tökéletes felel meg neki
- fokozott energizáltság, nem tűri a tétlenséget,

Feladatunk:

- a gyermekek megfigyelése és értékelése során az egyes tehetségre utaló képességterületek számbavétele, a tervezés során a fejlesztés átgondolása
- A tehetséggondozással kapcsolatos feladatok rögzítése a csoportnaplóba, fejlődési naplóba, nevelési tervbe és értékelésbe, amely tartalmazza a fejlesztések irányát, folyamatát, tapasztalatait és eredményeit.
- a bizonyos területeken kiugró fejlettségek további megfigyelése, hogy ez a teljesítmény pillanatnyi vagy folyamatosan, tartósan mutatkozik-e meg.
- a gyenge területek további fejlesztése egyénileg, óvodai szinten vagy külső szakember támogatásával.
- egyéni bánásmód alkalmazása
- pozitív én tudat alakítása és erősítése
- elfogadó, támogató környezet biztosítása
- szakmai felkészülés egyes tehetségterületen
- a témával kapcsolatos továbbképzéseken való részvétel és az ott hallottak továbbadása és beépítése a gyakorlatba.
- ötletek gyűjtése, hospitálás, szakirodalom felkutatása, játékgyűjtemény összeállítása
- a differenciálás megvalósítása
- a csoportszoba és eszközkészlet átalakítása és fejlesztése
- a tehetséges gyermekek munkáinak, teljesítményeinek bemutatása az óvoda falain belül
- jelzés a szülők felé, konzultálás a családdal ötletek és segítségadás szakkönyvek ajánlásával
- külső szakember bevonása, szakmai segítségkérés
- a gyermek speciális tehetséggondozásának megszervezése.

4.2.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások

Munkánk során a szociális háttér feltárását követően szervezzük, tervezzük az egyéni, gyermekre, családokra szabott, a hátrányok enyhítését szolgáló óvodai nevelési feladatainkat, pedagógiai tevékenységeinket. Gyermekvédelmi rendszert működtetünk a hátrányos helyzet csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében.

Feladatunk:

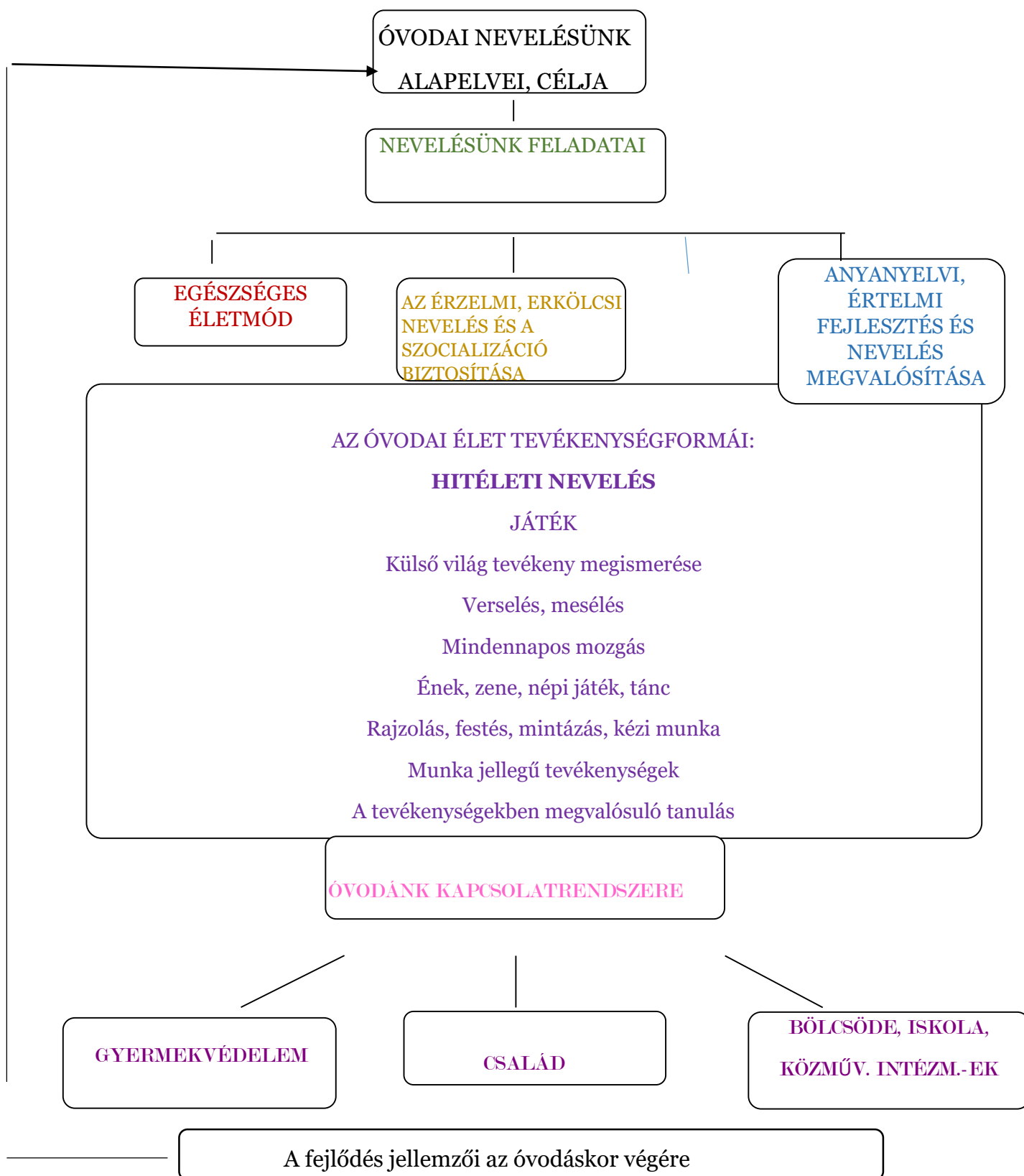
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása a gyermeknél.
- Mintaadás a családi életre és egészséges életmódra nevelésben.
- Szoros kapcsolattartás az adott családdal.
- Szükség szerinti egyénre szabott segítségnyújtás
- Anyagi támogatás lehetőségeinek feltárása, szülők tájékoztatása
- Praktikus ismeretek, életvezetési tanácsok nyújtása.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének és járásának elősegítése.

- A rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése, igazolatlan hiányzások jelzése.
- Gyermekvédelmi felelős tájékoztatása - információadás.
- A gyermeket megillető jogok érvényesülésének biztosítása, szükség esetén javaslattevél védő – óvó intézkedésre.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a támogatáshoz való hozzájárulás elősegítése.
- A problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, és okok felismerése, és szükség esetén szakember bevonása, a gyermek speciális fejlesztést végző szakemberhez való irányítása.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazása. Felzárkóztatás, tehetséggondozás megtervezése.
- A szülőkkel való együttműködés kialakítása, adott esetben együttműködésre készítő kapcsolattartás.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében való közreműködés.

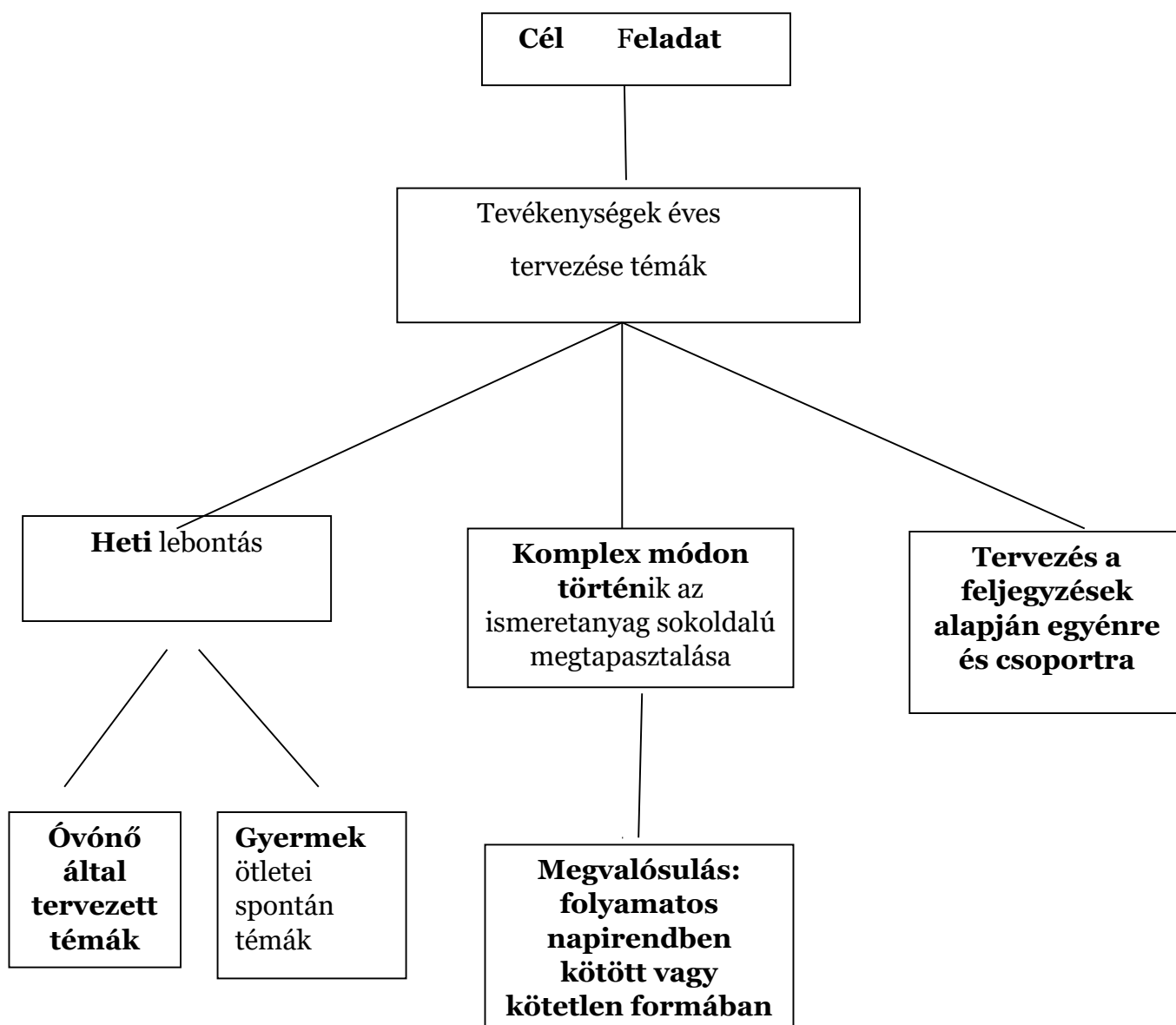
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- A gyermek megismerése - családlátogatás, anamnézis, korai időszak fejlődésmenete, gyermekmegfigyelés (képességeinek, adottságainak megfigyelése), szakvélemények, diagnózisok
- Szükség szerint szakemberhez való irányítás
- Egyéni fejlesztés, a gyermek haladásának figyelemmel kísérése, személyiség kibontakoztatása
Kapcsolattartás, együttműködés a szakemberekkel (gyógypedagógus, pszichológus, EGYMI szakemberei, szakszolgálat (nevelési tanácsadó), gyermekvédelmi szakemberek)
Kapcsolattartás, együttműködés a családdal
- Befogadó közösség felkészítése
- A helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolása, igényeihez igazodó környezet kialakítása
- A gyermekek, családok egyenlő hozzáférése az óvodában szervezett tevékenységekhez, programokhoz

4. Óvodai nevelésünk rendszerábrája

5. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban a nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi óvodai pedagógiai program alapján történhet, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a nevelőtestület véleményének meghallgatásával, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével. Tekintettel arra a tényre, hogy homogén csoportok esetében az életkor adott csoportba sorolási szempont, ezért emellett figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá a szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítésére.

Heterogén csoport esetében lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére (szülői kérésre) is. Fontosnak látjuk, hogy a gyermekcsoportokat – lehetőség szerint – ugyanaz az óvónőpáros nevelje kicssoporttól az iskolába lépésig.

6.1. Csoportszervezés

A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, azaz az egész egyénisége.

A csoportok nevének bibliai jelképeket választottunk: Bárányka, Halacska, Galamb, Szivárvány csoport.

A csoportunknál az óvodapedagógustól nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel.

Az óvodai nevelés kulcsfontosságú szereplője az óvodapedagógus személyisége. *Az óvónő módszertani szabadsága teljes mértékű, szabadon szárnyalhat fantáziája.* A csoportot érintő kérdésben, legyen a napirend, tartalmi kérdés, szervezési probléma, vagy az élet adta szituáció nemcsak lehet, de be is kell vonni - a lehetőségekhez mérten - a gyermekeket a döntésekbe.

A pedagógiai munkát segítő dajkák és pedagógiai asszisztens együttműködése nélkül munkánk nem lenne teljes. Mind a gondozásban, mind a nevelési feladatokban nagy odaadással veszik ki részüket, személyiségük példa.

A gyermek egyéni szükségleteihez igazodó jól kidolgozott napirend, a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék. Igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára.

A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. Az óvodai élet megszervezése során élőszavas mese és közösségi játékelmények biztosításával a pedagógus törekedjen a személyes interakciókra.

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A heti rend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze.

A heti rend összeállításánál arra figyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására.

A csoportok kialakításánál törekszünk az SNI-s gyermekek arányos, és fejleszthetőségük szempontjából a számukra leginkább ideálisnak mondható csoportban történő elhelyezésre.

A napi és a heti rend tartalmai megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–45 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van az óvodaépületek helyi szokásokra, igényekre. Fontos a családdal is tudatosítanunk, hogy a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek és jelentenek a gyermek számára.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben kell, hogy részt vegyenek.

Heti rend

Korcsoport	Tervezetten tevékenységek
<i>Kiscsoport</i>	Játékos fejlesztés Ének, zene, népi játék, tánc verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Munka jellegű tevékenység Külső világ tevékeny megismerése Mindennapos mozgás Bibliatörténet, hitéleti nevelés (NAPI:15- 20 perc)
<i>Középső csoport</i>	Játékos fejlesztés Ének, zene, népi játék, tánc verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Munka jellegű tevékenység Külső világ tevékeny megismerése Mindennapos mozgás Bibliatörténet, hitéleti nevelés (NAPI:20- 25 perc)
<i>Nagycsoport</i>	Játékos fejlesztés Ének, zene, népi játék, tánc verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Munka jellegű tevékenység Külső világ tevékeny megismerése Mindennapos mozgás Bibliatörténet, hitéleti nevelés Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység (NAPI:45 perc)
<i>A heti-rend kialakításának elvei:</i> a tevékenység szervezésének formája témától függően változhat, mely óvodapedagógus döntése; nagycsoportban félév után napi egy tevékenység kötelező	
<i>A heti-rendet befolyásoló tényezők:</i> a tornaterem és az áhítatos szoba használatának időbeosztása; logopédiai tevékenységek időpontja. Tartásjavító gyógytestnevelés időpontja	

Napirend

Körülbelül:

6.30 – 7.30	Szabad játék
7.30 - 10.30	Játék. Játékba ágyazott egyéni és kiscsoportos tevékenységek Hitéleti nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése Játékos fejlesztés Ének, zene, népi játék, tánc verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Munka jellegű tevékenység Külső világ tevékeny megismerése Mindennapos mozgás Bibliatörténet, hitéleti nevelés Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése. Részképessegek fejlesztése, egyéni szükségletek alapján. Testápolási tevékenységek. Folyamatos tízórai. Élményekre épülő beszélgetések. Mindennapos testnevelés.
10.30 - 11.30	Udvari játék, levegőzés Külső világ élményei, megfigyelések Valamennyi olyan játéktevékenység, melyet igényel a gyermek
11.30-12.30	Öltözködés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészületek Étkezési ima, ebéd
12.30– 13.00	Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mese, ének
13.00-15.00	Pihenés, egyéni / folyamatos szükséglethez igazodó ébredés Ébredéshez alkalmazkodó folyamatos testápolási teendők. Folyamatos uzsonna.
15.00 – 17.00	Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység, egyéni fejlesztés

6.2.A tevékenységi formák szervezési jellemzői

Programunk működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, amelyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet, és választhat a lehetőségek közül.

Az óvodás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenység szabad megválasztását. Kötetlenségként éli meg a gyermek, azonban az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Folyamatosan bővítsé, ismerje a

gyermek egyéni szükségletét, fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni.

Tehát tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

A tevékenységek közül az egész csoport számára szervezett tevékenység keretében szervezzük a bibliai történeteket, az áhítatokat valamint a testnevelést.

Ezek a tevékenységek is lehetőséget adnak a differenciálásra, az egyéni ütem figyelembevételére. A gyermek, ha igényli, a befejezés előtt kiléphet a tevékenységben.

6.3. Ünnepek

*A szívem új dalt énekel,
Lelkemben zsoltár hangja kel,
Virágzik lelkem ó fáján
Ünnepek táján
/Szénási Sándor/*

Az ünnepnapok régen hozzátartoztak az emberek életritmusához, megpihentek, családjuk, szeretteik körében voltak, rátaláltak önmagukra és végül Istenre. A mai felgyorsult életben elfelejtettünk ünnepelni. Az ünnepek elvesztették valóságos tartalmukat, a pénzvilág kisajátította magának.

Az óvodákban tudatosan kell törekedni arra, hogy a családi ünnepeket, az egyházi év ünnepeit valódi tartalommal töltsük meg, és tanítsuk meg a gyermekeket és családokat az ünneplésre.

A ma nemzedékének fontos kötelessége, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékeit megőrizzük, a jövő számára átmentsük, és a gyermekekben tudatosan és fokozatosan kialakítsuk a népi- nemzeti értékeinkhez, a szülőföldhöz való jó viszonyt.

Az óvodában számtalan lehetőség van arra, hogy a népi kultúra gazdag világából válogassunk, és változatos hangulatvilágával, cselekményeivel szebbé tegyük az ünneplést. (népdalok, népviselet, díszítő művészet, népzene, népi gyermekjátékok).

A népi kultúrának *csak azon elemeit építjük be* a nevelőmunka folyamatába, amelyek igazodnak *a keresztény hitre nevelés céljaihoz*, és az óvodások életkori sajátosságaihoz.

A mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei

Születésnapok megünneplése:

Ezen a napon központba kerül, társai ráfigyelnek, vele törődnek, őt "ünneplik". A szülőkkel közösen elfogadott köszöntési mód a vidám ünneplés az érzelmi szükségletek kielégítését szolgálja.

Tanévnyitó istentisztelet

Istentisztelet keretében nyitjuk meg az új nevelési évet. Ezen az alkalmon lelkipásztorunk mellett óvodánk nagycsoportosai is szolgálnak.

Állatok világnapja – október 4.

Óvodánkban ezen a napon (héten) minden az állatokról szól, legyen az erdei, vadon élő, házi vagy vízi állat.

Reformáció ünnepe (október 31)

Ismerkedés a református templommal, református jelképekkel. Közös templomlátogatás az óvoda gyermekeivel.

Advent (Jézus Krisztus születését megelőző 4 hét)

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az adventre. Célunk, hogy a gyerekek ismerjék, meg és úgy éljék át a biblikus adventet, mint Jézus Krisztus születésének várását.

Adventi naptárt, vagy házikót készítünk, melynek segítségével közösen figyelemmel kísérjük az ünnep közeledtét, ezzel is fokozva az ünnep várásának hangulatát. - Adventi kézműves délutánon a gyermekek a szülőkkel együtt vehetnek részt

December 6. Mikulás

A gyermekek a Mikulást várva a titok és a közös készülődés örömét élik át.

Karácsony

Az ünnepre készülődve elkészítjük a négy gyertyás adventi koszorút a gyermekekkel. Igyekszünk tudatosítani a szülőknél is, hogy mi ezekben a napokban elcsendesedve, szívünkben a rosszat eltávolítva várjuk a Messiás születésének ünnepét. A közös éneklés, zene még fogékonyabbá teszi a gyermekeket az élmények befogadására. Arra azonban vigyáznunk kell, hogy az „igazi ünnep” meghitt melege a családban várjon a gyermekekre.

Maszkabál

Február első felében tartjuk meg gyermekbálunkat, melynek lényege, hogy egy rendhagyó napot éljünk át közösen. Megszervezésénél arra figyelünk, hogy ne essen bele a böjti időszakba. Feldíszítjük intézményünket színes, vidám gyermeki munkákkal, farsangi dekorációval. Intézményünkben tematikus farsangot tartunk pld: erdei állatoknak, egyes népmesék szereplőinek stb öltözhetnek. Mindezt azért, hogy elkerüljük a harcos, fegyveres, félelmet ébresztő jelmezek megjelenését. Ezen a napon versenyjátékokat, játékos vetélkedőket szervezünk.

Március 15.

Az egyik legjelentősebb nemzeti ünnepünk. Hetekkel előtte készülünk (zászlót, kokárdát készítünk, hazafias verseket, dalokat mondogatunk, énekelünk. Feldíszítjük a csoportszobákat, fellobogózzuk az óvodánkat. A nagy napon ünneplő ruhába öltözve, kokárdával a mellünkön emlékezünk meg Petőfi Sándorról és a szabadságharc hőseiről.

Víz világnapja – március 22.

Ez a nap az óvodában arról szól, hogy a gyerekek megismerkedjenek a víz fontosságával, és megtanulják, hogyan óvják, védjék azt, és milyen módon tudnak takarékoskodni vele.

Virágvasárnap

Üzenetét és örömét átéli a gyermek, ha az óvodapedagógus elmondja, hogy miként vonult be Jézus Jeruzsálembe.

Húsvét

A nagypéntek megelőzi a húsvét ünnepét, ám mi az örömhírré tesszük a hangsúlyt, Jézus Krisztus feltámadott, így a gyerekekben nem keltünk félelmet, és az igazságot nem torzítjuk el. Minden családot várunk a húsvéti istentiszteletre. Az ünnepet megelőző időszakban a gyermekek tevékenységei lehetnek pl.: ágak rügyeztetése, tojásfestés, sütés, kosárfonás stb.

Föld napja – április 22.

Óvodánkban a Föld Napja hetében minden szóba kerül, ami a Földdel kapcsolatos - növények, állatok, víz, a Föld népei, kontinensek stb. Gyakran tervezzük erre az időszakra a nagycsoportosok kirándulásait.

Pünkösöd

A gyermekeknek el kell mondanunk, hogy Jézus értünk jött a Földre és visszament az Atyához. Eltűnt ugyan a tanítványok elől, mi sem láthatjuk szemünkkel, de jelenlétét naponta érezzük.

Anyák napja

A gyermekek számára fontos ünnep az édesanyák ünnepnapja.

Az anya köszöntésére a gyermek érzelmekkel teli aktivitással készül. Az óvónő az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazza, a hála kifejezése a lényeg.

Alkalomhoz illő versekkel, dramatizálással, közös énekléssel tehetjük emlékezetessé.

A gyermekekkel együtt készítjük el az ajándékot, mondogatjuk a verseket, énekeljük a megtanult dalokat.

Madarak és fák napja – május 10.

Ezen a héten minden a madarak körül "forog", igyekszünk minél több oldalról megtapasztaltatni, és a madarakkal kapcsolatos ismereteket elsajátíttatni a gyerekekkel.

Gyermeknap

A szülőkkel együtt tervezzük, szervezzük. Közös játék, szórakozás, együtt, ahol csokorba kötve dalos játékokat játszunk, verseket, mondókákat mondogatunk, mesét játszunk repertoárunkból, mozgásos versenyjátékokat szervezünk, közben csemegézünk.

Iskolába indulók búcsúztatása

Intézményünk udvarán a nevelési év zárásaként, a nagycsoportosok kb. 10 perces műsorral lépnek fel. Amennyiben lehetőségeink engedik, színvonalas előadókat hívunk meg erre az alkalomra, ezzel kedveskedünk vendégeinknek.

Tanévzáró istentisztelet

Istentisztelet keretében hálával zárjuk le a nevelési évet. Ezen az alkalmon lelkipásztorunk mellett óvodánk gyermekei is szolgálnak.

*„Mentől műveltebb, civilizáltabb és erkölcsösebb egy nemzet,
annál jobb dolga van annál a nemzetnél a gyermeknek.”
/Klebsberg Kunó/*

Alapvető hosszú távú feladata a nevelésnek, hogy megismertessük a gyermekeinket a magyarság, a magyar nép kultúrájával és hagyományaival.

A hagyományok azok a népszokások, amelyek segítségével nemzedékről nemzedékre megőrizhetjük tudásunkat, tapasztalatainkat. A hagyományokba beleszületünk, ezek gazdagítják kultúránkat, és irányt mutatnak életünkben.

Az óvodáskorban a legalkalmasabb a népi játékokkal, néphagyományokkal való életkori sajátosságoknak megfelelő ismerkedés. Ha tudatosan, tervszerűen, példaadóan tiszteletet ébresztünk múltunk értékei és szülőföldünk iránt, akkor ezek az érzelmi hatások beépülnek a gyermekek személyiségébe, és egy életen át végigkísérik őket.

6.4. Speciális szolgáltatásaink

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, és fejlődésüket szolgáló speciális szolgáltatásokat kínálunk a gyermekek számára. A speciális szolgáltatásokat óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztens, utazó gyógypedagógus tartják munkaidejük - a heti 40 óra - terhére

Logopédiai foglalkozás:

A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított logopédusok látják el.

Gyógypedagógus

Az Arany János EGYMI által biztosított gyógypedagógusok látják el.

Ovi foci

Intézményen kívüli, városi szinten működő futball óvodás korú gyermekeknek.

Mozgásfejlesztő foglalkozás

Sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztését mozgásfejlesztő végzettségű szakember látják el.

Néptánc

Délutáni néptánc foglalkozás, táncolni vágyó gyermekek részére, óvodapedagógus vezetésével.

Gyógytestnevelés

Gyógytestnevelő óvodapedagógus által vezetett, tartásjavító mozgásfejlesztő foglalkozás, heti 1 alkalommal.

7. Az óvodai élet tevékenységei, formái és az óvodapedagógus feladatai

7.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék célja és feladata:

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A szabad játékban a keresztyén erkölcsi magatartás szabályait is gyakorolja, a szeretetet, megértést, igazságosságot, alkalmazkodási képességet.

Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a megfelelő feltételek biztosításával a *hitre nevelés a gyermekek játékát is áthassa*. A közösen átélt vallásos élmények, elhangzott bibliai történetek, ezek szereplői, a liturgikus események is jó játéktémává válhatnak. És így elmélyíthetik az élmények feldolgozását.

Célunk:

- A gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.
- A gyermekek veleszületett kíváncsiságának, kereső-kutató aktivitásának kielégítése, hogy közben egyre magasabb szinten próbálják ki saját hatékonyságukat, ötletgazdagságukat, türelmüket, társakhoz és szabályokhoz igazodó viselkedésüket, kitartásukat az akadályok leküzdésében.
- A játéktevékenységen keresztül a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- Érzelmi, akaratni tulajdonságainak alakítása.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

Gyakorlójáték: fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége.

Szimbolikus játék: alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akaratni tulajdonságai, kognitív képességei.

Konstruktív játék: alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.

Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akaratni tulajdonságai. Jó alkalom a helyes önismeret, és a lelkiismeret nevelésére, az önzetlenség, a lemondás és a türelem kifejlesztésére.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék.

Szabad játék:

A pedagógus tudatos jelenléte biztosíthatja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogatásával, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióval éri el. A játszani nem tudó gyermek nevelése fokozott figyelmet igényel. A szabad játék gyermeki pszichikumot, a kreativitást fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenység kell, hogy legyen. Lemaradásoktól a kiemelkedő kreativitásig sokszínű, fölfedező megismerésre tarthat számot. Fontos, hogy az óvodapedagógus mindig ott legyen, ahol a gyermekek, ha valaki kérdez, választ kapjon arra. A válaszok biztosítják az újabb kérdések megjelenését.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására

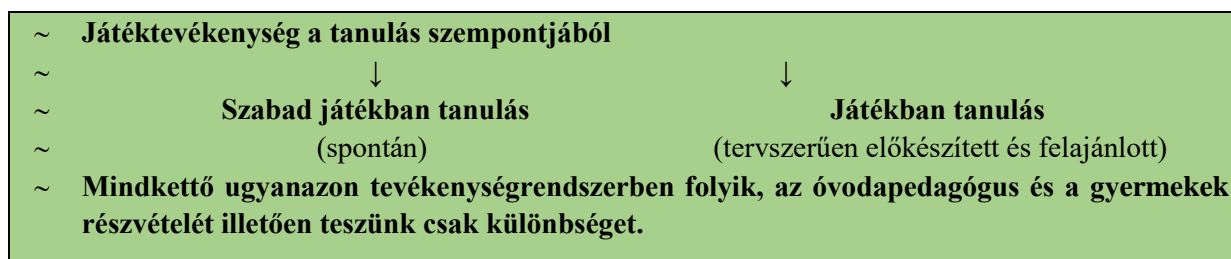
Az óvónőnek biztosítani kell a gyermek számára az önállóságot:

- ~ játéktevékenység kiválasztásában
- ~ játékeszközök megválasztásában
- ~ társak megválasztásában
- ~ gyermeki játékelgondolás megvalósulásában
- ~ játszóhely megválasztásában és kialakításában

Kezdeményezett játék

Amikor az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel tevékenységet. Ennek a külső készletnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- ~ A gyermeknek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartsuk tiszteletben választását.
- ~ Alkotó pedagógiai légkörben biztosítsuk az önállóságot.
- ~ A játék célja gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése.

Feladatunk:

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
 - Élményszerzési lehetőség biztosítsa a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus játékhoz, konstruáló játékhoz, szerep- és szabályjátékhoz.
 - a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
 - gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
 - a gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
 - valódi játszótársként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
 - ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
 - a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),
 - udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése,
- A szabad játékhoz - a gyermekek érdekében - néhány alapvető szabályt alakítottunk ki: • a játszóhely, vagy a játék azoké, akik azt először kiválasztották maguknak. A játszócsoporthoz kérésre lehet csatlakozni, de az elutasítást is el kell tudni viselni. • a játékok - melyek a gyermekek számára elérhető helyen vannak - szabadon levehetőek egymásnak átadhatók, de a játéktevékenység lezárása után a helyükre kell, hogy kerüljenek, • a játszóhelyek kiválasztásakor a célszerűségi szempontok átgondolása ajánlott, • a játékeszközt rongálni, szájba venni nem szabad.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képes együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képes kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- egészséges versenyszellemben tevékenykednek,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismer megoldási módokat,
- tud önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményez szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.
- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon.
- Kapcsolódjon be a közös játékokba.
- Legyen önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Alakuljanak ki pozitív érzelmei társai iránt.
- Legyen kezdeményező magatartású.
- Vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására.
- Tartsa be és kövesse a megismert szabályokat.
- Legyen egyéni ötletei, javaslatai.
- Válasszon helyesen az adott tevékenységhez anyagot és eszközt.
- Legyen képes saját élményeinek eljátszására.
- Fogadja el társai javaslatait, ötleteit.

7.2. Munka jellegű tevékenységek

A munka ebben az életkorban szervesen összefonódik a játékkal, annak indítékai is megegyeznek: ilyen az érdeklődés, a kíváncsiság, a tevékenység lehetősége, az eszköz, a műveletek vonzereje motiválja a gyermeket.

Törekedjünk arra, hogy gyermeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül értse meg, hogy Istentől, mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat.

*„És fogta az Úristen az embert és elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizzze.”
(1 Móz.2,15)*

Az óvodában a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet alapjainak lerakása. Életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelő feladatokat adva segítjük, hogy a másokért végzett tevékenységben örömet találjanak. A szépen megterített asztal, a növények gondozása, a kerti munka során termelt zöldségek, gyümölcsök közös elfogyasztása megerősítik abban, hogy a legnagyobb öröm a másokért végzett munka, s az, ha önzetlenül teszi.

Munkafajták

Alkalomszerű munkák: általában előre nem meghatározhatóak. A nap, mint nap váratlanul jelentkező gondok megoldásában van szerepe, melyek előre nem tervezhetőek. Segítés a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek. A környezet rendjének biztosítása. Egyéb megbízások teljesítése.

Közösségi munkák: vannak olyan munkafajták, amelyek egyértelműen a közösség érdekében végzendők, s mint ilyenek speciális akarati, érzelmi fejlesztésre adnak lehetőséget a nevelés folyamatában.

A naposi munka szerteágazó, vállalt tevékenység.

A munkajellegű tevékenység alapvető feltételei

- Megfelelő munkaeszközök (méret, anyag) azok rendben tartása.
- Elegendő munkalehetőség (amit csak tud, a gyermek végezze).
- Elegendő idő a munka elvégzésére (közben a gyermekeknek ne kelljen egymásra várniuk).
- Megfelelő hely (ahol az adott feladat kényelmesen, önmagukat és másokat nem akadályozva elvégezhető).
- Légkör – nyugodt, békés hangulatban a gyermeke önállóan tevékenykedjenek, de bármikor legyen lehetőségük egymástól vagy a felnőttektől segítséget kérni.
- Az óvodapedagógus az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutassa meg, gyakoroltassa, s a munka mennyiségét fokról-fokra növelje. Munkafeladatot soha ne adjunk büntetésként! Sőt, inkább jutalom, kitüntetés legyen, hogy egy-egy feladatot rábízunk a gyermekre.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel

Feladataink:

- Megteremti a belső és külső környezetben végzendő munkák feltételeit: megfelelő munkaeszközöket biztosít, azokat rendben tartja, hozzáférhető helyet biztosít a munkaeszközöknek, ahonnan a gyermek el tudja venni, és helyre is tudja rakni.
- Ügyel a biztonságos munkavégzés szabályainak betartására, az eszközök biztonságos használatára, egészségügyi szempontok figyelembe vételével.
- Nyugodt, békés légkört teremt. Lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek önállóan tevékenykedjenek, de bármikor lehetőségük legyen egymástól, vagy a felnőttől segítséget kérni.
- Fokozatosan vezeti be az egyes munkafajtákat, növeli a munka mennyiségét, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságokat.
- Megfelelő időt biztosít a munka elvégzésére, lehetőleg kiküszöbölve a gyerekek egymásra várakozását.
- Figyelembe veszi a gyermek meglévő tapasztalatait, élményeit, ismereteit, és lehetőséget nyújt ezek különböző formában való gyakorlására.
- Törekszik arra, hogy a gyermek a mindennapi munkálkodása során egyre inkább megismerkedjen környezetével, egyre pontosabb információkat szerezzen az őt körülvevő tárgyi világról. Arra ösztönzi őt, hogy tanulja meg a munkaeszközök célszerű használatát, munkavégzés közben tanuljon meg eligazodni szűkebb és tágabb környezete térbeli viszonyai között.

- Munkavégzés közben magyarázatával, kérdéseivel ösztönzi a gyermek önálló véleményalkotását, segíti döntési képességeinek fejlődését. Figyelembe veszi a gyermek ötleteit, javaslatait.
- Lehetőséget teremt a tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlására, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezésére, mondatba foglalására.
- Buzdítással, magyarázattal, dicséréttel, személyes példamutatással formálja a munkavégzéshez szükséges attitűdöket.
- Lehetővé teszi a sajátos nevelési igényű gyermeknek a munkajellegű tevékenységekben való részvételt, amiben a gyógypedagógiai asszisztens egyénre szabott segítséget nyújt (pl. lassabb tempó, többszöri magyarázat, gyakorlás, stb.).
- A gyermekek egyéni fejlettségétől függően, konkrétan, reálisan értékeli a gyermek munkáját, kifejezi örömét, elégedettségét az elvégzett tevékenységgel kapcsolatban.
- Ráirányítja a szülők figyelmét arra, hogy tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, hogy beszélgessenek vele saját munkájukról is. Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat.

Fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Ismerje fel saját képességeinek határait.
- Végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat.
- Legyenek rendszeresen visszatérő feladatai.
- Teljesítse pontosan megbízásait.
- Ismerje fel a segítségadás lehetőségeit.
- Ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát.
- Használja körültekintően a munkaeszközöket.
- Gondozza, óvja a környezetében lévő növényeket

7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai iránt. Ebben rejlik a keresztyén óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Atya Istenről szóló üzenetre, a teremtéshitre és Jézus segítő, gondoskodó cselekedeteire.

Feladatunk csupán az, hogy Isten ígéretének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

Tanulásértelmezésünk szerint az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Célunk:

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet (az éppen aktuális téma- projektnek megfelelő eszközök, könyvek, a szokás-szabályokat erősítő piktogramok stb.) megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Óvodánkban azt valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésein keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontosnak tartjuk, hogy a gyermek minél több tapasztalathoz jusson, átélhessen élményeket és kielégítse természetes kíváncsiságát. Ezért az óvodai tanulás útja nem lehet más, mint a játékba integrált önkéntes, cselekvéses tanulás, melyben a gyermek képességeinek fejlesztése egyénre szabott, differenciált, a gyermekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, az egyes gyermek igényeinek, fejlődési ütemének figyelembe vételével történik. E egyrésztől történhet spontán módon, szabad játékban, illetve tervszerűen előkészített és felajánlott, játékban való tanulással. Mindkettő ugyanazon tevékenységrendszerben folyik, különbséget az óvodapedagógus és a gyermekek részvételét illetően teszünk. az örömteli cselekvés közben a gyermekek részvételét illetően teszünk. Az örömteli cselekvés közben a felnőttek és a gyermekek egymás modelljeivé válnak. A tevékenységben megvalósuló tanulási folyamat alapritmusát a négy elem: a Levegő, Tűz, Víz, Föld váltakozása adja, mely magában foglalja az évszakok, ünnepek, hagyományok és hétköznapiok váltakozásait is.

Tudatosan tervezett, komplex fejlesztési lehetőséget nyújtó tevékenységek által biztosítjuk gyermekeink számára ismereteik gazdagodását, képességeik fejlesztését. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzós, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését fejlesztését támogatja.

Az óvodapedagógus által szervezett tevékenységek formái:

Választható tevékenységek – egyéni vagy mikrocsoportos tevékenységet jelent, amelyben a gyermek öntevékenyen vesz részt, az óvodapedagógus azonban tudatosan tervez.

Kötött tevékenységek – testnevelés, kirándulás, bábszínház stb. valamint azok a tevékenységek, programok, amelyeken minden gyermek részt vesz. Az óvodapedagógus által tervezett témakörök feldolgozása a különböző műveltségterületeken szervezett tevékenységekben komplex módon valósul meg, melyben lehetőség nyílik a gyermekek számára a téma sokirányú megközelítésére, a sokoldalú képesség fejlesztés megvalósítására. A témák feldolgozását újszerű módszerek pl.: a projektmódszer továbbképzéseken való megismerésével, bevezetésével is színesíteni kívánjuk.

Feladatunk:

- Az óvodapedagógus hozzásegíti a gyermeket ahhoz, hogy ismereteit tapasztalati úton szerezhesse meg.
- Az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységet minden esetben a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira építi.
- Megteremti azokat a játékos helyzeteket és tanulási alkalmakat, melyben a gyermek

képességeinek fejlesztése differenciáltan, egyénre szabottan, gyermekhez igazított módszerrel, eszközzel történik oly módon, hogy általa kielégíti a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését.

- Lehetőségeket kínál a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a kutatás, a felfedezés örömét, és megtapasztalhatja saját teljesítőképeségét.
- Megismerteti a gyermekeket a kooperatív tanulással.
- Személyre szabott, pozitív értékelésével közvetett módon segíti a gyermek óvodai beilleszkedését.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Spontán érdeklődik a környező világ iránt és kialakul tanuláshoz való pozitív viszonya.
- A gyermek tapasztalatai rendeződnek, pontosabbá válnak.
- Érzékelése, észlelése, megfigyelőképessége megbízható.
- Figyelme, emlékezete tartós.
- Cselekvő gondolatoktól fogalmi gondolatok felé fejlődik.
- Képesé válik problémák felismerésére, megoldására.
- A felismert összefüggéseket verbálisan is ki tudja fejezni.
- Önállóan végez feladatokat és segítséget kér, ha megakad.

A tanulás = problémamegoldás, amely: aktivizál, önállóságot feltételez, élethelyzet, sokféle út közül lehet választani, próbálkozás, önálló megoldások stratégiája, hajlékony gondolkodás mely ötletes, eredeti és játékos.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek formái:

- választható tevékenységek,
- kötelezően választható, felajánlott tevékenységek,
- kötelező tevékenységek.

Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység – A tanköteles korukat megelőző nevelési évben járók részére szervezett célzott tevékenységek

Azon szakmai elvárás megvalósítása, mi szerint a gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben kell, hogy részt vegyenek, messzemenően megkívánja nevelőközösségünk együtt gondolkodását.

A jogszerű, adaptív helyi megoldások keresése során bizonyos kérdésekben folyamatosan fontos a közös álláspont, illetve az egységes gyakorlat megteremtése, valamint a szülőkkel történő ez irányú együttműködés kialakítása. Ilyen kérdések/területek pl.:

- Alapelve, hogy az iskolai életmódra való felkészítés az óvodába történő bekerüléssel, 3 éves kortól kezdődik.
- Az iskolai alkalmassághoz vezető út komplex, a teljes óvodai nevelési folyamatba ágyazott fejlesztés.
- Az 5-35 perces csoportos foglalkozások időtartama egyfajta lehetőség, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése pedig az adott óvodai csoport napirendjében kötelező, és követhető kell, hogy legyen.
- A napi 45 perc iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység értelmezéséhez és megvalósításához jó keretet ad a rugalmasság, melynek érvényesítéséhez az óvodapedagógusok módszertani szabadsága adott.
A 45 perces időtartam megbontható, és szükség/igény szerint célzottan egyénre, mikro-csoportra, csoportra szabható, pl.:
 - utazó gyógypedagógiai foglalkozás: logopédiai foglalkozás stb.,
 - gyógypedagógiai, óvodapszichológiai foglalkozás,
 - mindennapos irányított mozgás,
 - szervezett körjáték, népi játékok, kötött irányított mozgásként a tánc,
 - egyéni fejlesztés pld. a délutáni pihenő időben,
- Elhatárolódnunk, az iskolásítási nyomástól – az iskolásítás nem megengedett!
- Fontos tudatosítanunk a szülőkben is, hogy a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járó korosztállyal célzottan kell foglalkoznunk, és ezt a kitüntetett figyelmet a családban is célszerű megkapnia a gyermeknek.
- A szabad játéknak ezt a korosztályt érintően is létjogosultsága van, melynek során az óvodapedagógus elsődleges feladata nem a fejlesztés, hanem a gyermekek megfigyelése. A tapasztalatok, a megfigyelések eredményei pedig beépíthetők a tervezőmunka során.
- A természetes fejlődési utak támogatása nem ellentéte, mint inkább feltétele az eredményes iskolakezdésnek.
- Bármely szervezési keretben gondolkodik is a pedagógus, mindig az adott gyermek, az egyén az első – lévén, hogy minden gyermek fejlesztési célja egyedi –, és ezt követi a csoport.

Az iskola megkezdéséhez a következő feltételek megléte szükséges

Fejlődés területei	Fejlődés jellemzői
Testi érettség	<p>Fejlett testalkat (első alakváltozás, fogváltás)</p> <p>Teste arányosan fejlett, teherbíró</p> <p>Ép érzékszervek</p> <p>Összerendezett, harmonikus mozgás</p> <p>Kialakult harmonikus finommozgás (mozgáskoordináció fejlődés)</p> <p>Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes</p>
Lelki érettség	<p>Készen áll az iskolába lépésre</p> <p>Tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek</p> <p>Érzékelése, észlelése differenciálódik (téri észlelés fejlettsége, vizuális és akusztikus differenciáció, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettség, testséma kialakulás)</p> <p>Önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés. A közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés</p> <p>Megnő a megőrzés időtartama</p> <p>A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés</p> <p>Megjelenik a szándékos figyelem</p> <p>Növekszik a figyelem tartalma, ideje</p> <p>Képes egy időben több dologra is figyelni</p> <p>Elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett</p> <p>Érthetően folyamatosan kommunikál</p> <p>Gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal, mások számára érthető formában tudja kifejezni</p> <p>Minden szófajt használ</p> <p>Mondatszerkezeteket alkot</p> <p>Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat</p> <p>Végig hallgatja és megérti mások beszédét</p> <p>Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről:</p> <ul style="list-style-type: none"> - név, lakcím, szülők foglalkozása, - napszakok, - közlekedési szabályokat ismeri, és gyakorlatban alkalmazni tudja, - ismeri szűkebb lakóhelyét, növényeket, állatokat és gondozásukat, védelmüket, - felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit, ismeri a viselkedési szabályokat, - alapvető magatartási formák és szokások kialakulnak, - óvja környezetét, elemi mennyiségi ismeretekkel rendelkezik
Szociális érettség	<p>Szabályokhoz való alkalmazkodás</p> <p>Szükségleteit késleltetni tudja</p> <p>Feladattudata kialakulóban van: a feladatmegérés, feladattartás, a feladatok</p>

	eredményesebb (kreatív) elvégzése területén Alakul kitarása, munkatempója, önállósága, önfegyelme Megfelelő ismeretekkel rendelkezik Érdeklődő, kíváncsi Érett gondolkodás, jó emlékezet, amelyet már nem csak az érzelem irányít Jó analízáló – szintetizáló képesség Probléma megoldási készség, lényeglátás Analogiás gondolkodási készség
--	--

–

–

- A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.
- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére **hat-hét éves korra** eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
-
-
- Az iskolakezdéshez elengedhetetlen a megfelelő **testi, lelki és szociális érettség**, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.
- Az egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival egyaránt.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében speciális szakember segítsége szükséges a megfelelő fejlettség elérése érdekében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben

Hisszük, hogy a jó mag jó termést, s a ma még fejlődő, növekedő fa idővel meghozza a gyümölcsét.

7.4. Verselés, mesélés

A vers, mese ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermeknek. A magyar gyermekköltészet, a népi mondókázás és verselés a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viselkedésformáit.

A kisgyermeket születésétől "irodalmi környezet" veszi körül. Az altatók, a dúdolók érzelmi biztonságát erősítik.

A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Célunk:

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- A mese kiválasztásakor a tudatosság, a gyermekközpontúság, a korosztályos válogatás, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevétele.
- Alkalmazza minél gyakrabban az **élőszavas** mesélést, mely különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására, ugyanakkor visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakításával segítse a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- A szülők szemléletének formálása.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.

A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és anyanyelvükkel.

A mese a közösségi nevelés jó iskolája, nemcsak az emberszeretetet lehet megtanulni belőle, hanem a világ szeretetét is. Hiszen a világ helyreállítható, csak küzdeni kell érte és érdemes is. Így a mesének jövőképe is van, s erre a jövőképre ragadja el a mese a gyermeket. A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglete. A mese a mindennapi valósággal össze nem egyeztethető, amiről szól mesebeli. Ugyanakkor a mese reális gondolatokat is közöl a gyermekekkel, közli, hogy a világban jelen van a jó és a rossz is. Olyan szélsőségeket mutat be, amelyeneket a gyermek is megért, mert gondolkodásmódja alig ismeri az árnyalatokat.

Feladatunk:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,
- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színterének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból is válogatunk,
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- A gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- A gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmának, meghittségének megteremtése.
- a saját mese, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása.
- Az óvodapedagógus keressen olyan irodalmi alkotásokat, amelyek segítik a keresztyén szellemben való nevelést.

Az óvodában a népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A Biblia üzenetét tolmácsoló verseket különösen keresztyén ünnepi alkalmakra tervezzük. Fontos küldetésük van a ma élő íróknak, költőknek, hogy műveikben tanúságot tegyenek a hitükről, pedagógusoknak, hogy felkutassák, összegyűjtsék az értékes keresztyén gyermekirodalmat.

Fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Szívesen, örömmel hallgasson mesét.
- Kapcsoljon ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalomhoz.
- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait.
- Szívesen mondjon spontán is mondókákat, verseket, meséket.
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események), nevezze meg azokat.
- Tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állagát.
- Vegyen részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésben.
- képesek kitalálni mesét, verset, mondókát és önállóan kezdeményezi is ezeket,
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

7.5. Ének, zene, népi játék, tánc

*„Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes
kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés.”
/Kodály Zoltán/*

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia.

A zene hatása olyan formáló erő, amely az egész személyiségre hat.

Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

Kodály a magyarság meghatározásaként a nyelvet és a zenét említi. Velük együtt a mozgás alkotja az igazi alapot, mivel mindezekhez mozgás-előzmény is tartozik.

Kodályt idézve: *„a gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb annál inkább kívánja mellé a mozgást.”*

A zene és testmozgás szerves kapcsolata: az énekes játék a szabad ég alatt *„ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme”*.

Célunk:

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.

*„Van- szebb hivatás, mint új kertbe az első jó magot vetni”
/Kodály Zoltán/*

Az óvodapedagógus belső igényéből fakadjon az éneklés. Szeressen és tisztán tudjon énekelni. Fontos az óvodapedagógus módszertani kulturáltsága, naprakészsége, a dalanyag igényes válogatása. Használja ki a spontán adódó lehetőségeket, így odafigyelhet a gyengébb képességű, vagy gátlásosabb gyermekekre is. Lehetőséget biztosít számukra a felzárkózáshoz, a sikerhez jutáshoz. Ez ösztönzőleg hat a gyermekekre, közben megszereti az éneklést és nyitottá válik a zene felé. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az óvodapedagógusok által válogatott zenei anyagok többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A zenei nevelés helye a keresztyén nevelésben:

„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be.” (Kodály Zoltán)

Az ének lélektani hatása: Az éneknek felszabadító és gátakat ledöntő hatása van az éneklőre és az éneket hallgatóra egyaránt. Éneklés közben a szívben kinyílik egy kiskapu, s az ember könnyebben kitarja szívét-lelkét Isten és az emberek felé. A zene hasznos eszköze az Istenre való odafigyelésnek és az Istennel való kapcsolattartásnak.

Feladatunk: (a keresztyén énekek kiválasztásánál) szöveg szerint:

- olyan énekeket válogasson, amelyeknek szövege érthető, viszonylag rövid;
- ha lehet, kapcsolódjon bibliai történetekhez;
- alkalmazkodjon az ünnepek aktualitásához;
- a műveltségtartalmak válogatásánál az igényes népi – és kortárs művek jelenlétét, melyek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában;
- a népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál (amennyiben releváns) az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

dallam szerint:

- az ének dallama is szép legyen és értékes, szolgálja a zenei ízlés alakítását;
- lehetőleg a református zenei anyanyelvet használja fel
- feleljen meg a gyermekek hangterjedelmének és énektechnikai követelményének.

A gyermek tevékenysége:

- Népi mondókákat mond
- Dalos játékokat énekel és játszik
- Egyszerű hangszereket készít és használ
- Szöveget, dallamot improvizál
- Táncos mozgásokat végez
- Egyenletes lüktetést, dalok ritmusát különböző módon érzékelteti
- Bármely helyzetben spontán éneket kezdeményez
- Énekével is imádkozik (pl. étkezés előtt vagy után)
- Áhítatokon, bibliai történetek feldolgozásánál életkorának megfelelő egyházi éneket énekel

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel, szívesen játsszon dalos játékokat.
- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Énekeljen hat hang terjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat.
- Felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal.
- Énekeljen vissza dallamot, törekedjen a tiszta éneklésre.
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors- lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.

- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva.
- A gyerekek szívesen énekelnek, mondókáznak, használnak ritmushangszereket
- Közösen énekelnek, táncolnak
- **Téri orientáció vonatkozásában:** a finom- és makromozgás összerendezett, téri orientációja jó. A valóságos és a szociális térbe egyaránt bele tudja magát helyezni. Téralakításban nehézség nélkül vesz részt, oldalisége kialakult. Ceruza fogása megfelelő, szem-kéz koordinációja összehangolt.
- Az **auditív észlelésének köszönhetően** különbséget tesz hangmagasság, hangerő, ritmus, hangszín, folyamatosság, beszéd és beszédhangok között. Felismer dalokat, dallam és ritmustöredékeket énekhang, taps és hangszer segítségével. Szavakat, verseket és mondatokat egyenletes ritmusban letapsol. Tevékenységeiben egyre gyakrabban megjelenik képzeletének gazdagsága, kreativitása.

7.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti. Amit lát is már inkább megjegyzi, de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az biztosan bevésődik az emlékezetébe.”

/ Kodály Zoltán/

Isten az embert válaszdó lénynek teremtette. Dolgos, szépérezkű válaszaiban valósítja meg önmagát, emberségét.

A művészet ismerete, szeretete, az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődik. Az esztétikum, a szép érzés már nagyon korai életkorban hat a gyermekekre.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés, képalkotás a nevelőmunkánk egészében érvényesülő folyamat, áthatja az óvodai élet többi tevékenységi formáit, amit a mindennapi életben integrálunk.

Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmas árasztó környezet vegye körül a gyermekeket.

Feladatunk megismertetni a világ szépségeivel: megcsodálni egy madár énekét, tavasszal a virágzó fákat, megvizsgálni az őszi falevél színeit, egy-egy szép színes mesekönyv végiglapozgatása mind-mind esztétikai élményt nyújthat a gyermekeknek.

Célunk:

- A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet fejlesztése.
- A gyermekek a hagyományos ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerjék meg néhány népi kismesterséget őrző technikát; a keresztény szimbólumokat: gyertya, csillag, hal, harang, galamb, bárány.
- Alakuljon kézügyességük, vizuális alkotókészségük és esztétikai igényük a múlt és a jelen értékei iránt.
- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és a koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,

- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékuhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.
- A manuális – ábrázoló, festő, rajzoló, mintázó - tevékenységek megszerettetése.
- Helyes ceruzafogás elsajátíttatása

Feladatunk:

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,
- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,
- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés. Az anyagokkal és eszközökkel való bánásmódot, a különböző technikákat az óvodapedagógusnak a gyermek számára meg kell mutatni, és meg kell tanítani. A nagyobb gyermekek sok mintát adnak a kisebbeknek.
- Fontos, hogy figyelembe vegyük a gyermekek különböző fejlődési ütemét. Az elkezdett munkák befejezésére buzdítjuk őket, a nagyobbaknál ezt már el is várjuk. Elkészült munkáikat a csoportszobában, az öltözőben vagy a folyosón elhelyezett táblára tesszük ki dekorációként.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.”
- előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását;
- a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés során folyamatosan keresi az új megoldásokat;
- Meg kell ismertetni a gyermekeket az ábrázoló tevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokkal (hosszú ujjú ruha feltűrése, kézmosás, védő asztalterítő).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátran szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Használja a képi kifejezés eszközeit.
- Ismerje a különböző technikákat.
- Emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák.
- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térvizonyokat.
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni.
- Ügyeljen környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.

- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Legyen véleménye saját és társai "műveiről", alkotásairól.
- Önállóan javítsa - megbeszélte módon - hibáit.
- Életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- Kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

7.7. Mindennapos mozgás

A tornának, játékos mozgásnak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Az óvodában a mozgás jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében. Életkori sajátosságuk szerint is a mozgások, valamint a tevékenykedés által szereznek információt, tapasztalatot környezetükről, ezek kapcsán fejlődnek értelmi és szociális képességeik, az egész személyiségük.

Az óvodai élet minden napján szükséges biztosítani az aktív szabad játék mellett az irányított mozgásos tevékenységeket is, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Célok

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik,
- fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességük.
- Testi képességek, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, fejlesztése, társra figyelés.
- Helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.
- Rendszeres mozgással az egészséges életmódra nevelés kiegészítése.
- A torna és mozgásos játékok során a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy – és kismozgások kialakítása, a téri tájékozódás, „oldalíság” kialakítása.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Feladatok

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,
- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, helyi adottságok kihasználásával,
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,

- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása.

A mozgásfejlesztés területei:

- A játékba integrálva a *szabad* mozgással (a csoportszobában, az udvaron).
- A kötelezően szervezett, testnevelés foglalkozásokon.
- *Mindennapos testnevelések.*
- a mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A mozgást nem kell külön megszerettetni a gyermekkel, mert az állandó belső késztetést érez a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolja azt.

Az óvodaudvar lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, miáltal a gyermek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül.

Igyekszünk minél több időt tölteni a szabad levegőn. Télen 5-9 fokig az udvarunk és a teraszaink adottságait kihasználva, a mozgás minden formáját biztosítjuk, nyáron pedig napfürdőzünk, védve a gyermekeket a nap káros sugaraitól.

A mozgásos népi játékok tere is igazában a kinti tér: szembekötődik, labdacica, célba dobások, ugróiskola, kötélhúzás, várvédők, stb. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

A gyermekek különböző terepeken gyakorolják a természetes és egyéb mozgásokat: fogó, mászások, gurulások, bújócskák, futások, járások, labdajátékok.

A mozgásos játékok során is a gyermek választhatja meg játékát, társait.

A szabadidőben zajló szervezett játékos mozgásokban a gyermek önként vesz részt.

Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

Szervezett testnevelés

A szervezett testnevelés tartalmát a természetes emberi mozgások, mint a járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, emelések-hordások, egyensúlyozások, a mozgásos játékok alkotják.

A testnevelés szervezeten két formában van jelen az óvodában:

- ~ a mindennapokban 10-15 percben, sok játékkal, a testnevelés foglalkozásokon már kipróbált gyakorlatok, mozgásformák beiktatásával, pergő ritmusú, frissítő mozgással.
- ~ a testnevelés foglalkozásokon, amit az óvónő heti egy-két alkalommal szervez az egész csoport számára, állandó napokon.

A szervezett testnevelés fejlesztő hatását tudatosan tervezi.

A testnevelés foglalkozások szervezésére a tornatermünk ideális hely.

A jó hangulatú szervezett testnevelést szolgálja: a körültekintő szervezés, a játékos hangvétel, rövid, érthető utasítások, a kevés várakozási idő, a foglalkozásvezető pergő üteme. A pozitív megerősítés, az óvónői mozgásminta mutatása, a jókedvű mozgás dominál.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit (fejemelés, kúszás, ülés, nyakizom-erősítés, járás, futás).
- Tegyen különbséget a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben.
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni.
- Tartsa be és kövesse az adott szabályokat.
- Mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével.
- Legyen képes sor- és köralkotásokra.
- Egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző szereken, emelt magasságban (10-30 cm) két lábon.
- Tudjon fél és páros lábon szökdelni.
- Ugorjon át kisebb akadályokat.
- Egészséges versenyszellemmel küzdjön.

7.8. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése - A mikro-, és makro környezet – benne a matematikai nevelés – megismerése

A környezeti nevelésnek alkotó elemként kell megjelennie az óvodai nevelésben.

A Biblia tanítását alapul véve a Föld és a világ Isten teremtménye. Isten lakóhelyül rendezte be a Földet.

*„És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó”
/1Móz. 1,31/*

Az óvodás korú gyermek az őt körülvevő világra kitágult szemekkel néz.

Minden érdeklí, aktív módon kapcsolatot keres minden dologgal. A gyermek természetében rejlik ez a nyitottság, mely fogékonyá teszi őt a teremtés iránt. Ez az alap, amire építhetünk.

Az emberek és a természet világával való ismerkedésünk során élünk az információs és kommunikációs technika eszközeinek használatával is. IKT eszközöket minden esetben az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaihoz, kíváncsiságukat figyelembe véve és megfelelő mérték mentén haladva alkalmazzuk, elsődlegesen az óvodapedagógusi munka felkészülő, tervező szakaszában, pl. CD lejátszó, fényképezőgép, internet, laptop, projektor.

A fenntarthatóság pedagógiája a változás pedagógiája: egyik fő célja, hogy a szereplőkben a közös tudás kialakításán és az ehhez vezető folyamat bejárásán keresztül szemléletváltást készítsen elő. A fenntarthatósággal kapcsolatos problémák, illetve elgondolások kritikus vizsgálata a mindennapi rutin, a gyakran tudattalanul is elsajátított viselkedésminták és kulturális elemek felülvizsgálatát is jelenti... A fenntarthatóságra nevelés elmélete és gyakorlata soha nem lesz befejezett, egy az egyben másolható minta. A cselekvési folyamat az egyes szereplők együttműködésére, folyamatos egymásra hatására épül, a szereplők egy részének változása a többiekben is változást indukál.

Célok:

- szerezzenek olyan tapasztalatokat a külső világ felfedezése során, amelyek révén képessé válnak az életkoruknak megfelelő eligazodásra,
- alakuljon bennük a természet, az élet tisztelete, az élőlények iránti szeretet, kímélet,
- legyenek tapasztalataik a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól,
- alakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti, társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek,
- fogalmazzák meg a környezetről szerzett tapasztalataikat az adott beszédhelyzethez alkalmazkodva.

Feladataink:

- Támogatja, ápolja, szorgalmazza a gyermeknek a világ megismerésére való törekvését olyan módon, hogy abban életkorának, egyéni képességeinek megfelelően biztonságosan eligazodjon.
- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosít mind a spontán, mind pedig a szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre a környezet tevékeny megismerésének folyamatában.
- Megteremti a lehetőséget alkalmi és folyamatos megfigyelésekre, közvetlen tapasztalatszerzésre, olyan problémahelyzetekre, amelyek megoldásához a gyermekek közötti együttműködésre is szükség van.
- Múzeumlátogatások, kirándulások, közös családi rendezvények, ünnepélyek szervezésével, tárgyak gyűjtésével, hagyomány, néphagyomány ápolásával tapasztalatszerzési lehetőséget teremt a gyermek számára a hazai táj, az emberek szokásainak, tárgyi kultúrájának megismerésére, példát nyújt ezek tiszteletére, szeretetére, védelmére.
- Támogatja, segíti a más kultúrából érkező gyermek családi szokásainak, kultúrájának megismerését.
- Spontán helyzetek felhasználásával, valamint problémahelyzetek teremtésével lehetőséget biztosít matematikai tapasztalatszerzésekre, bővíti a tevékenységekben alkalmazható matematikai lehetőségeket.
- A tevékenység során figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, egyénre szabott, differenciált, a gyermekhez igazított módszereket, eszközöket alkalmaz.
- Biztosítja a megfigyelésekhez, közvetlen tapasztalatszerzésekhez szükséges tárgyi eszközök gyermek számára is hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- Beszélő környezet kialakításával segíti a gyermek felé történő szabálykövetítést.
- Tudatosítja a szülőben gyermeke környezet iránti érdeklődésének fontosságát. Ennek érdekében tájékoztatja őket az éppen feldolgozásra szánt témakörökről, tevékenységekről, bevonja őket a gyűjtőmunkába.

- Segíti a gyermek önálló véleményalkotását, megalapozza döntési képességét. Lehetőséget biztosít a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésére, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjére.
- A gyermek cselekvési szükségletének, szokásainak, értékrendjének, döntési képességének fejlesztésével megalapozza a környezettudatos magatartást.
- A környezettudatos magatartás megerősítését érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel valósítja meg.
- Épít a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire.
- Biztosítja a gyermek számára, megszerzett tapasztalatainak rendszerezését, bővítését, valamint ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakorlását.
- a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét
- élményszerzés a saját veteményeskert gondozásában
- hangsúlyt helyezünk a szelektív hulladékgyűjtésre
- mindennapi tevékenységek során a fenntarthatóság fontossága(Kézmosás, villanyhasználata, papírhasználata...stb)
- *Az együttműködési és társas készségek* fejlesztése hatékony munkát tesz lehetővé.
- szaktudás, a hatékony módszertani kultúra feltétlenül szükséges a készségek és attitűdök átalakításához és fejlesztéséhez.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- pozitívan viszonyulnak az őket körülvevő természeti környezethez, óvják azt,
- az ember alkotta közvetlen környezetben képesek tájékozódni,
- családjukról, önmagukról, lakóhelyükről megbízható tudásuk van,
- az évszakok változását, napszakokat ismerik, aktívan, örömmel vesznek részt a néphagyományhoz, hitélethez, kapcsolódó ünnepeken,
- képesek ok-okozati összefüggések felismerésére, megfogalmazására,
- képesek cselekvéses úton különféle dolgok csoportosítására, ahhoz szempontok találására,
- tudnak számlálni, mennyiségeket, térbeli viszonyokat megkülönböztetni.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

A matematikai ismeretek megalapozásában, megszerettetésében nagy szerepe van a játéknak, a játékba való beépítésnek. A témakörök feldolgozásához társasjátékokat, szabályjátékokat alkalmazhatunk. Szükséges a játék során adódó lehetőségek kihasználása.

Konstruktív játék, építő játék: válogatás, csoportosítás, halmazalkotás, tulajdonságok szerinti számlálás, sorakoztatás, párosítás, névutók, relációk gyakorlása.

Mozgásos játékok: több – kevesebb, számlálás, sorakozás, soralkotás, hosszabb- rövidebb, magasabb-alacsonyabb, gyorsabb-lassabb

Udvari játék: térfogatmérés, alatta-fölötte, magasabb-alacsonyabb

Szerepjáték: kicsi-nagy, öreg - fiatal

Szabályjáték: több-kevesebb, kívül-belül, nyitott-zárt vonalak, egyenes, görbe.

Célunk:

A gyermekeket körülvevő világ mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva. Ítéloképessége, tér-, sík-, és mennyiségszemléletének fejlesztése.

Feladatunk:

- A matematikai érdeklődés felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása.
- Szerezzen matematikai megtapasztalásokat, ismerkedjen meg matematikai fogalmakkal. Matematikai kifejezések fokozatosan épüljenek be beszédükbe.
- Problémahelyzetek teremtésével, megoldásával logikus gondolkodásra nevelés. Cselekvésben és gondolkodásban jussanak minél több sikerélményhez.
- Egyéni képességfejlesztés, differenciált bánásmód alkalmazása.
- Biztosítjuk az élményszerű megtapasztalást, a felfedezés örömét, érdeklődésüket, kíváncsiságukat fenntartjuk.
- Jussanak minél több érzékszervi tevékeny megtapasztalás birtokába.
- Legyen lehetőségük a különböző feladathelyzeteket eltérő foglalkoztatási formában átélni, fejlődjük így csoportos, társas együttműködésük.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.
-

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képes tárgyak, személyek tágkörben történő összehasonlítására.
- 10 – es számkörben számfogalma megalapozott, biztos, műveleti tevékenységekre ezen belül képes.
- Tapasztalatokat szerzett a mérések, viszonyítások körében, ismeri ezek eszközeit, alkalmazza őket.
- Térbeli viszonyokat, kiterjedéseket felismer.
- Képes egyszerű kombinatorikai feladatok megoldására.
- Szín és formaérzékelése pontos.
- Ismer geometriai fogalmakat, tulajdonságokat.
- Síkban és térben irányoknak megfelelően tájékozódik.
- Vizuális helyzetpozíciókat felismer.
- Képesek csoportban, párokban, egyénileg feladatmegoldásra, együttműködésre.
- Képes összefüggések meglátására, szóbeli kifejezésére, elemi következtetéseket, általánosításokat alkot.
- Használ matematikai kifejezéseket, szóbeli közléseiben, megállapításaiban.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

8. A nevelési folyamat és a gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló ellenőrzés – értékelés elvei

Óvodánk dokumentációs rendszere

DOKUMENTUMAINK :

- ✚ Felvételi- és mulasztási napló - A gyermekekkel kapcsolatos adatokat és óvodában tartózkodásuk igazolását tartalmazza. A Felvételi- és mulasztási napló a jogszabályi előírásnak megfelelően készített saját napló.
- ✚ Csoportnapló – Az óvodapedagógusok éves nevelési tervét, tanulási folyamat tervezését tartalmazza, az óvoda helyi pedagógiai programjából következő specialitásokhoz igazítva. A csoportnapló a jogszabályi előírásnak megfelelően készített saját elektromos napló.
- ✚ Gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentuma
Tartalma: anamnézis, a gyermek fejlődésére, fejlesztésére vonatkozó részt, ami óvodánként eltérő, a programok specialitásához szorosan illeszkedő szempontok alapján.
- ✚ Fejlesztési javaslat – A szülő kérésére az óvodapedagógus tájékoztatást készít a gyermek fejlődéséről, gyermek elért fejlettségi szintjéről, valamint javaslatot tesz a további fejlesztéshez szükséges intézkedésekre.
- ✚ Egyéni fejlődési ív és fejlesztési terv, melyet a gyógypedagógus készít el azokról a gyermekekről, akiknek egyéni fejlesztését végzi. (SNI, részképesség zavarával élő gyermek esetében).
- ✚ Éves Munkaterv – adott nevelési év programjait és feladatait határozza meg. A pedagógiai munka és a dokumentumok ellenőrzése az éves működési tervben meghatározott ciklusok szerint történik (melyik csoportban, mely területet, ki végzi, milyen időpontban).
- ✚ Belső ellenőrzési csoport dokumentumai/ ellenőrzései

A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI - A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A jogszabályi változások és elvárások okán 2024. szeptember 1-től intézményünk oviKRÉTA tanulmányi rendszert alkalmazza. A pedagógusok – szükséges jogosultság birtokában – a „Gyermek” és „Csoport” menüpontok alatt érhetik el az intézmény által is alkalmazott tanügyigazgatási dokumentumokat:

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a helyi Pedagógiai Program elv-, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodapedagógus feladata, hogy a különböző tevékenységeket, kötetlen és kötött foglalkozásokat a Pedagógiai Program cél-, és feladatrendszere mentén logikusan építi fel.

Elvárás, hogy a pedagógiai munka napi gyakorlata összhangban legyen az éves, valamint a kapcsolódó tematikus tervezésben foglaltakkal. Eltérések csak indokolt esetben fordulhatnak elő.

A pedagógiai dokumentumok elkészítése (tervezés, értékelés) és a tartalmak megvalósítása során – szükség szerint – elengedhetetlen a pedagógusok egymással, és a pedagógiai munkát segítő kollégákkal (pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal, fejlesztőkkel) történő együttműködése.

A tervezési folyamatot érintő legfontosabb meghatározások és érvényesítendő tartalmi elvárások:

- **Éves terv:** A pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjára és az intézmény Pedagógiai Programjára épül. Célja áttekintést adni a pedagógusnak egy-egy tevékenységhez kapcsolódva az adott csoportban zajló egész éves nevelési-oktatási folyamatáról. Az éves terv tartalmazza a csoport megnevezését, a foglalkozások számát és felosztását témakörönként. A foglalkozásokhoz kapcsolódva megadja a főbb didaktikai feladatokat, a fejlesztendő készségeket és képességeket, valamint a kapcsolódó ismereteket is. Az éves tervet a pedagógus év közben a tapasztalataival, megjegyzéseivel egészítheti ki.
- **Tanulási-tanítási egység:**
A tanulási-tanítási folyamatnak egy olyan egysége, amelynek keretében a gyermek valamely nevelési-oktatási célt egy adott műveltségtartalom, tanítási téma feldolgozása révén ér el. A tanulási-tanítási egységhez meghatározott időkeret kapcsolódik. Egyik fajtája a tematikus terv.
- **Tematikus terv:** A tanulási-tanítási egység egyik fajtája. A pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjára, az adott műveltségi területhez és tevékenységhez kapcsolódva, az intézmény Pedagógiai Programjára és a pedagógus által készített éves tervre épül. Célja, hogy áttekintést adjon egy adott csoportban egy konkrét témakörnek a tanulási-tanítási folyamatáról. A tematikus terv részletesebb, mint az éves terv, mely intézményünkben a nevelőközösség által elfogadott Óvodai csoportnaplóban a csoport megnevezésén, a foglalkozások számán és felosztásán, a foglalkozásokhoz rendelt didaktikai feladatokon, a fejlesztendő készségeken és képességeken, valamint a kapcsolódó ismereteken túl az alkalmazott főbb módszerek, szervezési módok és tanítási eszközök megnevezését is tartalmazza.
- **Foglalkozásterv** A pedagógus által készített tervezési dokumentum, amely rögzíti a foglalkozás céljait, nevelési-oktatási stratégiáját, a foglalkozás felépítését, menetét, az alkalmazott módszereket és szervezési módokat, valamint az eszközöket. A foglalkozásterv tartalmazhatja a gyermeki és a pedagógusi tevékenységek tömör leírását, valamint a pedagógus instrukcióit is, továbbá a lehetséges gyermeki válaszokat és választevékenységeket. A

foglalkozástervhez – önértékelés, szakmai ellenőrzés, minősítés, portfólióba történő feltöltés során – a mellékletben célszerű csatolni a gyermekek részére szóló feladatlapokat, a feldolgozott szövegeket, az egyéb segédeszközöket, és érdemes mellékelni az IKT- műveltségtartalmakat is.

A foglalkozástervek készítésének intézményi gyakorlata

- Gyakornok minden napra írásban készít foglalkozástervet/terveket.
- Amennyiben külső vagy belső ellenőrzés, látogatás (teljesítményértékelés, tanfelügyeleti ellenőrzés, hospitálás, belső továbbképzés) várható, az érintett pedagógus köteles foglalkozástervet készíteni, amelyet átad a látogatóknak, vezetőnek.
- A foglalkozás tervek formai kivitelezése megkötéseket nem tartalmaz.

Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja 2025
- Az Olajfa Református Óvoda Pedagógiai Programja, valamint saját hatáskörben - nevelőtestületi határozattal elfogadott - és a program mellékletében elhelyezett kiegészítő szakmai anyagai.
- A Olajfa Református Óvoda Értékelési (teljesítményértékelési) Programja
- A Olajfa Református Óvoda mindenkori Éves Munkaterve, mely komplex módon a teljes szakmai szervezetre, azon belül pedig nyomon követhetően az egyes tagóvodákra/telephelyekre, személyekre vonatkozó – a Pedagógiai Program adott évben megvalósítandó – céljait és feladatait tartalmazza

Csoportszintű pedagógiai dokumentumok

1. **Csoportnapló – A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési programja, mely tartalmazza:**
 - A gyermekcsoport összetételére, létszámára, a csoport működésére vonatkozó adatokat,
 - Javasolt napi és hetirendet,
 - Speciális fejlesztésben résztvevő gyermekek névsorait, C A csoportban elvégzett egészségügyi szűrések/ellenőrzéseket,
 - Ünnepek és hagyományok / eseményeket,
 - Szülői értekezletek dokumentációit,
 - csoportprofil,
 - Befogadási tervet,
 - Éves tanulási tervet,
 - A csoport szokásrendszerének tervezését; időkeret: 1/2 év ciklusra,
 - A csoport szokásrendszerének értékelését; időkeret: 1/4 év ciklusra,
 - Tervezett programokat, szervezési feladatokat,
 - Fejlesztési ütemterveket; A tevékenységekben megvalósuló tanulás – Tematikus terveket, Reflexiót időkeret: 4 hét ciklusra,
 - Átvett intézményi jó gyakorlatok, saját innovációk nyomon követését,
 - Kapcsolatot a szülőkkel,
 - Hivatalos ellenőrzések, látogatókat,
 - Balesetek nyilvántartását,
 - A csoport életével kapcsolatos feljegyzéseket,
 - A csoportnapló önellenőrzési / ellenőrző lapját.

- **2. Felvételi és mulasztási napló** egységes vezetésére az oviKRÉTA tanulmányi rendszer felületén; időkerete: naponta
-
- **3. A gyermekek fejlettségállapotának mérése – Egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentuma – Fejlődési napló** egységes vezetésére az oviKRÉTA tanulmányi rendszer felületén kerül sor.

Valamennyi mérés célja a gyermekek – elsősorban saját magukhoz mért – képességeinek feltérképezése, fejlődésállapotuk beazonosítása, mely szükség szerint a család bevonásával a további fejlesztések kiindulópontja kell, hogy legyen.

A gyermekek fejlődésállapotának mérésére a pedagógiai szabadság számos lehetőséget kínál. Közülük az intézmény pedagógiai gyakorlatában a folyamatos megfigyelésen túl egyre inkább teret kell, hogy kapjon a DIFER, a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járók vonatkozásában a szociális kompetencia (neveltségi szint) mérés, a SINDELAR- teszt, és egyéb, a pedagógusok által választott mérési módszerek.

A Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) mérés eszközei (DIFER-csomag + képességfejlesztést támogató könyvek) az óvodapedagógusok számára folyamatosan biztosítottak, a mérés módszertanának elsajátításában pedig valamennyi pedagógus és pedagógiai asszisztens intézményi támogatással vett részt, mely tendenciát a továbbiakban is folytatni kívánjuk. A mérés elvégzése nem kötelező, azonban – tekintettel arra, hogy az iskolai bemeneti mérések országos szinten egyre gyengébb eredményeket mutatnak – javasolt, éppen ezért belső szempontként megjelenik a pedagógusok teljesítményének értékelése során.

A (DIFER) a 4–8 éves életkorban, az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek (írásmozgás-koordináció készsége, beszédhallgatás készsége, relációszókincs, elemi számolás, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggés-megértés, szocialitás) diagnosztikus értékelésére alkalmas tesztrendszer. A DIFER a magyarországi közoktatási mérési-értékelési rendszernek a tanulók haladásának időrendjében első, az iskolában kötelezően előírt eleme.

4. Egyéni fejlesztési terv

A Szakértői Bizottság szakvéleményében meghatározott fejlesztési területek alapján, a segítő szakemberekkel (gyógypedagógus, pszichológus, utazó gyógypedagógusok) együttműködve készíti el az óvodapedagógus az egyéni fejlesztési tervet, amely az érintett gyermek fejlődési naplójában kerül elhelyezésre.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

- a fejlesztendő területeket;
- a tevékenységet, amelyet az óvodapedagógus felajánl;
- az eszközöket;
- a foglalkoztatási formát;
- a fejlesztés gyakoriságát, időpontjait;
- a fejlesztés kimenetelét (fejlődés, stagnálás, visszalépés...).

Az egyéni fejlesztési tervekre alapozott fejlesztés eredményeiről az óvodapedagógus és a gyógypedagógus szükség szerint, de legalább negyedévenként konzultáció formájában egyeztet.

9. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánk gyermekvédelmi feladatai:

Hitünk szerint a gyermek nevelés feladatát a családok Istentől kapták.

Így a család számunkra olyan, amit óvni és védeni kell.

Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A család mögött állunk, hogy támaszt jelentsünk annak egészséges működésében, boldog kiteljesedésében, hogy az együtt munkálkodás lehetőségeit kihasználjuk.

A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben tudja biztosítani. A gyermekek védelmi rendszerében fontos feladatokat látunk el, mint nevelési - oktatási intézmény.

A nevelés-oktatási intézményünkben végzett feladatok két területre oszlanak:

Általános gyermekvédelmi tevékenységek

A gyermeki jogok érvényesítésének biztosítása, képviselete.

Tájékoztatás jogokról, segítség igénybevételének lehetőségeiről: intézményekről, programokról.

Prevenációs mentálhigiéniai egészségnevelési programok felkutatása, pályázatok figyelemmel kísérése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a személyiség fejlesztésre.

Változatos szabadidős tevékenységeket kínálunk (játsszóházak, közös családi kirándulások szervezése, neveléssel kapcsolatos előadások)

Kapcsolatot tartunk közművelődési és gyermekvédelmi intézményekkel.

Figyelembe vesszük:

- ~ A sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos alapelveinket
- ~ A differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek számára

Speciális gyermekvédelmi feladatok

Családlátogatásokon, szülőkkel, gyerekekkel, pedagógusokkal való egyéni beszélgetéseken feltárjuk a problémák mögött meghúzódó okokat.

Szükség esetén célzott vizsgálatokat végzünk, ha szükséges szakemberhez irányítjuk a gyermekeket, szülőket. A pszichológus, Nevelési Tanácsadó, Tanulási képességeket vizsgáló Bizottság, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, gyermekorvos segítségét kérjük.

A hátrányok kompenzálása érdekében pedagógiai segítséget nyújtunk (fejlesztő foglalkozások ajánlása).

Segélyek kezdeményezésével megteremtjük annak a lehetőség, hogy a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek anyagi okok miatt ne maradjanak el társaiktól.

Segélyakciókba kapcsolódunk be, játék és ruhagyűjtéssel (Karitás, Máltai Szeretet Szolgálat, alapítványok).

Azokban az esetekben, amikor a pedagógiai segítség nem elegendő, felvesszük a kapcsolatot a megfelelő gyermekvédelmi intézménnyel (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó).

Velük közösen dolgozunk, eset megbeszéléseken vitatjuk meg a felmerülő problémákat. Család és Gyermekvédelmi Központ delegáltja két hetente látogat óvodánkban. Folyamatosan konzultálunk, esetmegbeszélést tartunk. Nevelőtestületi értekezleteken szakmai munkában ad támogatást. Szülőknek tanácsadást szervez a gyermekek fejlődését érintő témákban.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése,
- családokkal jó kapcsolat kialakítása – tolerancia, elfogadás, bizalom kialakítása;
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről,
- a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervekészítés, és annak megvalósítása,
- az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
- a szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása,
- jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős segíti az óvoda pedagógusainak gyermek és ifjúságvédelmi munkáját.

A pedagógusok, szülők, jelzése a velük folytatott *beszélgetés* alapján megismert veszélyeztető okok feltárása érdekében *családlátogatáson* megismeri a gyermek családi környezetét.

Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén *értesíti* a gyermekjóléti szolgálatot.

A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az eset megbeszélésen.

A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi. Szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására.

A gyermekvédelmi felelős tevékenységének kiindulópontja a *felderítés*.

A felderítés alapfeltétele, hogy a pedagógus megismerje:

- ~ a gyermek személyiségét, egészségi állapotát
- ~ baráti és kortársi kapcsolatait
- ~ környezetét, családi hátterét

Ennek érdekében indokolt, hogy elkészüljön a gyermek pedagógiai jellemzése környezettanulmány, melynek felvétele során személyesen tájékozódik a család életéről, körülményeiről

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Védőnő: Éves munkatervet készít az intézményre . Évente négyszer végez szűrővizsgálatot és folyamatosan tartjuk a kapcsolatot.

Szociális segítő szolgáltatás az óvodában

Az óvodai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében - igény szerint - a szociális segítő munka eszközeivel nyújt támogatást az óvodába járó gyermeknek, a gyermek családjának és az intézmény pedagógusainak.

Az óvodai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint támogatást nyújt a gyermek-védelmi feladatok ellátásában.

Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez,
- a gyermeket lehetőségei kibontakozásában,
- a gyermek óvodába járási kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek családját a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- a jelzőrendszer működését.

Az intézményben nyújtott szociális szolgáltatás során eljáró óvodai szociális segítő – amennyiben, és amikor a gyermekkel közvetlenül foglalkozik –, az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt a gyermek felügyeletéről maga gondoskodik.

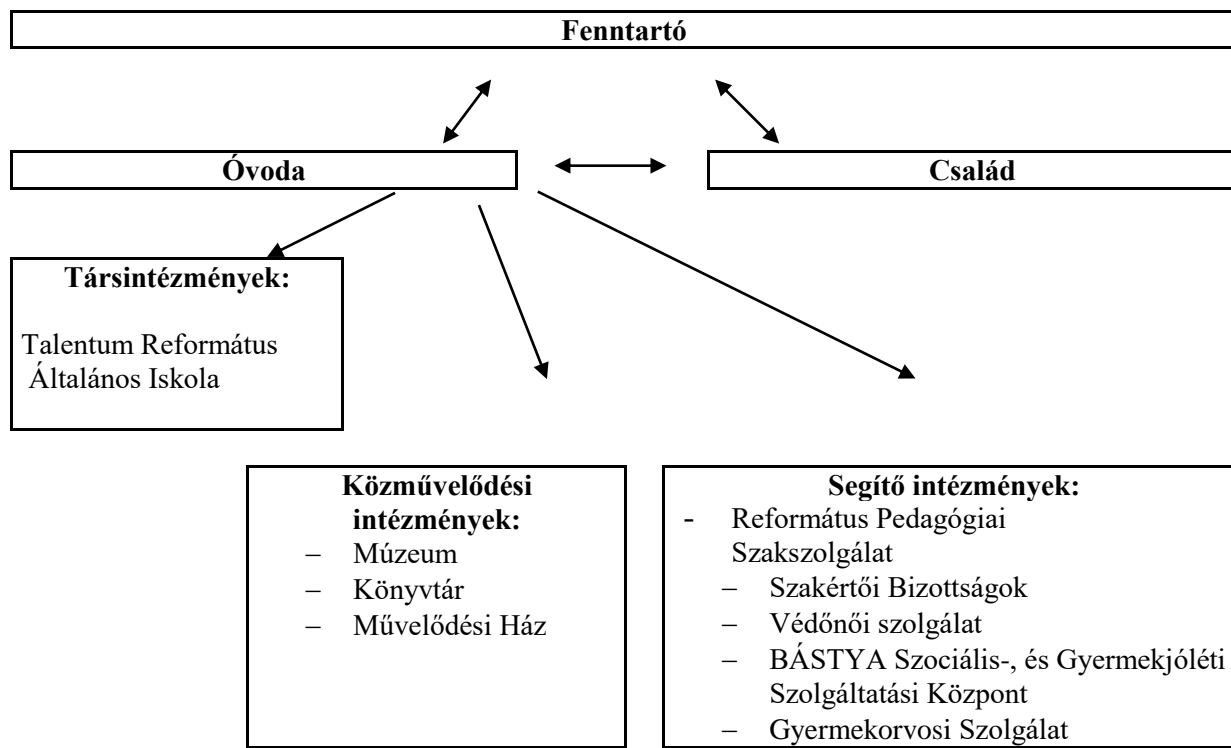
Az óvodaigazgató feladatai:

- Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- Évente egy alkalommal értékeli a gyermekvédelmi munka eredményességét.
- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek.
- Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.
- Felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
- A gyermekeknek szervezett programokat egyezteteti az óvodai szociális segítővel

10. Az óvoda kapcsolatai

A család- óvoda kapcsolata – Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége

A kapcsolattartás szinterei:

Az óvoda és a család kapcsolata

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért eredménye nagymértékben függ attól, hogy az együttműködést sikerül-e kiépíteni, és fenntartani a szülőkkel. Az óvoda nem vállalhatja át a családi hitre nevelés feladatát, de az óvónőkben támaszt, segítő társat találhatnak a szülők gyermekük neveléséhez.

A vallástalan, vagy alig vallásos szülők esetében törekednünk kell arra, hogy a gyermek óvodai vallásos nevelésén keresztül a szülőket is megnyerjük, és rávezessük a hitélet örömeire és békéjére, éppen gyermekük jövője érdekében.

A kapcsolatok alakításában az óvoda a kezdeményező!

A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevétele is feladat, mindezt intervenciók gyakorlattal (a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásaival) kell végrehajtani.

Az egész intézmény működésére a nyitottság, az elfogadás, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemző. Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledik a családok felé.

A szülők információi a gyerekekről nélkülözhetetlenek számunkra, de az óvónőknek is tájékoztatni kell a szülőket, mi történik az óvodában. A szülők kérését, javaslatát vegyük figyelembe, hiszen ő ismeri a gyermeket legjobban. Szükség lehet arra is, hogy a család nevelési szemléletét befolyásolni kell az egész csoport érdekében, ilyenkor, tapintatosan, de határozottan kell fellépni.

A családokkal való jó kapcsolat kialakítására már a *beiratkozáskor* lehetőség nyílik. A gyermekek óvodába lépése előtt a családoknál a szülővel előre egyeztetett időpontban *családlátogatást* teszünk, amely a kölcsönös megismerést szolgálja és módot ad a beszoktatás megbeszélésére. A hirdetőtábla is jó szolgálatot tesz az információátadásra, ahol az óvodáscsoport, az óvoda, az Egyház életével kapcsolatos tudnivalókat és rövid elmélkedéseket, szentírásidézetet olvashatnak a hozzátartozók.

A befogadás célja: a gyermekek beilleszkedésének segítése. Erre az időszakra azért van szükség, mert a gyermek számára ismeretlen új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik.

A szülői értekezletek és fogadóórák a személyes találkozások helyei.

Az óvodapedagógus feladata a szülők tájékoztatásán kívül véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezletek idejéről, témájáról a csoportos faliújságon keresztül, legalább egy héttel előbb tájékoztatjuk a szülőket. A szülői értekezleteken jelenléti ív írása, és jegyzőkönyv készítése kötelező.

A nyílt délelőttökön a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi óvodai életbe való betekintésre, gyermekeik mindennapi életét, játékát, közösségi magatartását figyelhetik meg. Képet kaphatnak gyermekük csoportban elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Az óvónő saját példájával tud legjobban hatni a szülőkre, ahogyan foglalkozunk a gyerekekkel, szólunk hozzájuk, beszélünk róluk. Láthatják milyen a hitre nevelés légköre az óvodában, ahogy a reggeli áhítat percei alatt tanúságot tesz a hitéről is.

A hosszabb kirándulások, táncházak, játszóházak, munkadélutánok, ünnepek lebonyolítása arra ad alkalmat, hogy a szülők, mint az óvónők segítői, munkatársai kapcsolódjanak be a tevékenységekbe.

A Szülői Szervezet koordináló, kezdeményező szerepe fontos az óvoda és a családok kapcsolatában.

Az óvoda egyéb szolgáltatásait a mindenkori szülői igények alapján, az óvodánk arculatát meghatározó keresztény szellemiség, és a lehetőségek figyelembevételével szervezzük meg.

Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, közművelődési intézményekkel.

Az óvodába a hároméves gyermekek a családból vagy a bölcsödéből érkeznek. A fiatal családokat az egyházközségen és a helyi újságon keresztül tudjuk megszólítani: a református óvoda életével kapcsolatos híradások, beszámolók, meghívások felkelthetik a szülők figyelmét, bizalmat ébresztenek bennük.

Talentum Református Általános Iskola

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolába történő átmenet során az iskola óvodásokat fogad be, vagyis óvodásként engedjük iskolába a gyermekeket. Talentum Református Általános Iskolával a rugalmas iskolakezdés az oktatási jogszabályoknak megfelelően működik az átmenet.

Az iskolával való kapcsolattartás célja az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése. Gyermekeink többsége a közeli Talentum Református Általános Iskolában folytatja tanulmányait. Az óvodából az iskolába való átmenet zavartalansága megkívánja, hogy a kölcsönös érdeklődés, tisztelet alapján összehangoljuk nevelői törekvéseinket. A leendő első osztályos tanítónők ismerkedő, játékos foglalkozásokat tartanak nagycsoportos gyermekeinknek. Az óvodapedagógus tájékoztatást ad a leendő tanítóknak a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól, az esetlegesen várható nehézségekről. Ellátogatunk a gyerekekkel együtt a az iskolába is.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek iskolai beilleszkedését. Nagy öröm számunkra, hogy pozitív visszajelzéseket kapunk munkánk eredményességéről. Az óvodai nevelőmunkát a *pedagógiai szakszolgálatok* (Nevelési Tanácsadó, Speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottságok, Pedagógiai Intézet, Logopédiai Szakszolgálat) az *egészségügyi szakszolgálatok* (védőnő, fogorvos), a *gyermek- és ifjúságvédelmi intézményei* (Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügy) a gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel segítik. A *közművelődési intézményekben* (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház...) szervezett gyermekprogramok az óvoda munkáját kiegészítve hozzájárulnak a gyermekek képességeinek fejlesztéséhez.

A pedagógiai munka ellenőrzését a fenntartó és a pedagógiai szakszolgálatok végzik.

Kapcsolattartás az egyházközséggel

A református óvoda legfőbb nevelési célja a gyermekek elindítása a keresztény életbe. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért eredménye nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködni a szülőkkel. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy felkeltsük a szülők érdeklődését a keresztény hit iránt.

A gyülekezet a közösségben élők hívők összessége, ahol a gyermekeknek is helyük van.

A gyermek tapasztalatot szerez arról, hogy a felnőttek éppen olyan bizalommal, szeretettel és alázattal fordulnak Istenhez, mint ahogy azt az óvodában látják.

A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Az óvodapedagógusok, a hittan oktatók és a lelkipásztorok közös célja, hogy a református óvodán keresztül a fiatal családokat bekapcsolják a gyülekezet életébe, és így a keresztény élet kovászává legyenek. Ily módon bővíülhet Isten népe, és minden korosztály közösségre találhat. Váljanak templomaink, gyülekezeteink a szeretet központjaivá!

A Kárpát-medencei testvérgyülekezet óvodája közötti szakmai kapcsolatépítés és a közös értékek kialakítása.

Mit is jelent az igazi szeretet? Nem hangulatot, kedveskedést, érzelmet, hanem jóakaratot, segítőkészséget, megbocsátást, irgalmat, megbízhatóságot, hűséget, áldozatvállalást, örömet, békességet, a Szentlélek ajándékait bennünk.

Igazgatótanács:

A fenntartó érdekeinek érvényesítésére, valamint a fenntartói jogok és kötelességek szakszerű gyakorlására intézményenként önálló igazgatótanácsot hoz létre, amely segíti és

ellenőrzi az intézmények rendeltetésszerű működését, és gyakorolja a fenntartó által ráruházott jogokat. Külön szabályrendeletben található meg az igazgatótanács az intézmény-fenntartói feladat- és hatáskörök megosztása.

Fenntartónk részéről az óvodai nevelésre fordított költségek a költségvetésének jelentős részét teszik ki, ezért jogosan merül fel az a kérdés, hogyan hasznosul a köznevelésre fordított pénz. Más szóval, mennyire működünk hatékonyan és eredményesen, teljesítjük-e alapvető funkcióinkat, el tudunk-e pénzügyileg és szakmailag számolni a rendelkezésünkre bocsátott forrásokkal.

Cél: az eredményes és hatékony együttműködés, kiemelten az alábbi tartalmak vonatkozásában:

- az intézményi dokumentumokkal szembeni fenntartói elvárások folyamatos pontosítása;
- a beszámoltatás szempontjainak és eljárásrendjének kidolgozása, működtetése;
- adatszolgáltatás rendjének szabályozása;
- partneri igény-, és elégedettség mérés eljárásrendjének egyeztetése;
- egyéb kapcsolattartási tartalmak.

Az óvoda és a Fenntartó kapcsolata elsősorban a következő főbb területekre terjed ki:

- **az óvoda Alapító okiratának kialakítása, módosítására;**
- **pénzügyi-, gazdálkodási tevékenységére, az éves költségvetés jóváhagyása, elfogadása, módosítása;**
- óvodánk ellenőrzése:
 - gazdálkodási szempontból,
 - működési szempontból,
 - törvényességi szempontból,
 - a szakmai munka eredményessége tekintetében,
 - az itt folyó gyermekvédelmi tevékenységre,
 - a gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések tekintetében;
- az óvodában folyó szakmai munka értékelése;
- jogszabályi elvárás szerint a szabályozó dokumentumok jóváhagyása, ellenőrzése;
- kompetencia és teljesítményalapú vezetői teljesítményértékelési rendszer működtetésének támogatása.

A Fenntartóval való kapcsolattartás formái

- szóbeli tájékoztatás,
- írásban beszámoló évente egy alkalommal,
- egyeztető tárgyalások és megbeszélések,
- értekezletek,
- az óvoda képviseletének szükség és igény szerinti biztosítása a Képviselő testületi és Bizottsági üléseken,
- fenntartói rendeletek és határozatok átvétele azok végrehajtása céljából,
- szükség és igény szerint speciális információszolgáltatás az óvoda pénzügyi-, gazdálkodási-, szakmai tevékenységhez kapcsolódóan,
- a működésünkkel és eredményességünkkel kapcsolatos igény és elégedettség mérés.

Az óvoda - írásban történő – éves beszámolójának szempontjai az intézménnyel szembeni általános és fenntartói elvárások tükrében

Évente értékelendő területek és elvárások

1. Pedagógiai folyamatok – Tervezés – Megvalósítás – Ellenőrzés – Értékelés – Korrekció

1.1. Az éves munkaterv és a munkaközösségek terveinek cél- és feladatrendszere összhangban van a stratégiai dokumentumokkal

1.2. A nevelési év végi Beszámoló megállapításai alapján történik a következő nevelési év tervezése.

1.3. A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervekben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban, az esetleges eltérések indokoltak.

A gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában gyermeknek.

1.4. A teljesítményértékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven, dokumentáltan, határidőre történik.

1.5. Az óvodapedagógusok a gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszajeleznek a szülőnek/gondviselőnek és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában a gyermeknek. -

1.6. A megfigyelési eredmények éves elemzése alapján levonják a tanulságokat, szükség esetén korrekciókat hajtanak végre és meghatározzák a szükséges fejlesztéseket, figyelembe véve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztési igényeit is.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés

2.1. Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden gyermek szociális helyzetéről különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylőkre.

2.2. A nevelhetőségi, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.

2.3. A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.

3. Eredmények

3.1. Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket:

- helyben szokásos megfigyelésen, vagy más alapon megszervezett mérések eredményei
- esetleges sport, más versenyeredmények: országos szint, megyei szint, települési szint;
- elismerések
- 6 éves kor után óvodában maradó mutatók, elégedettségmérés eredményei (szülő, óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítő)
- neveltségi mutatók
- stb.

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

4.1. A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok, hatás- és jogkörök figyelembe vételével határozzák meg.

4.2. Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel, biztosítja munkatársainak a szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférést.

5. Az intézmény külső kapcsolatai

5.1. Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek, a helyben szokásos módon tájékoztatja külső

5.2. A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.

6. A pedagógiai munka feltételei

6.1. Az intézmény rendszeresen felméri a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.

6.2. Az intézmény rendszeresen felméri nevelő-oktató munka humán erőforrás szükségleteit, reális képpel rendelkezik róla.

6.3. A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára.

6.4. A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik.

7. Az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a Pedagógiai Programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

7.1. A tervekben (Éves Munkaterv, Továbbképzési terv, ötéves Intézkedési terv) jól követhetők a Pedagógiai Program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók.

A Fenntartóval való kapcsolattartás felelőse az intézmény igazgatója, felhatalmazása alapján az óvoda más dolgozója.

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

- Székesfehérvári Önkormányzat Polgármesteri Hivatal egészségügyi, oktatási és szociális iroda

- Humán Szolgáltató Intézet

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:

- Református EGYMI

- Szakértői Bizottság

- Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvoda egészségre nevelő munkáját segítő intézmények és személyek:

- Az óvoda gyermekorvosa, fogorvosa

- Az óvoda védőnője

- A Foglalkozás- egészségügyi Szolgálat Orvosa

- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

A gyermekek műveltségét gazdagító intézmények:

- Művelődési házak

- Színház, bábszínház

- Múzeumok, kiállítótermek

- Gyermekkönyvtára

A jelenlegi társadalmi helyzet, a családok megváltozott életkörülményei megköveteli tőlünk napjainkban, hogy az eddigieknél is szorosabb, együttműködőbb kapcsolatot alakítsunk ki e szakmai és szakszolgáltató intézményekkel. Sajnos a családok életszínvonalának csökkenése következtében, valamint a családok széthullása miatt tapasztaljuk, hogy egyre több a veszélyeztetett gyermekek száma. Vannak olyan családok, akik rendkívül nagy erőfeszítéseket tesznek életszínvonaluk megtartásáért, ezáltal egyre kevesebb idejük jut a gyermekeik nevelésére. Ennek következményeként sajnálatos tény, hogy egyre több kisgyermeknek van szocializációs, viselkedési problémája. Mindemellett természetesen nem szabad megfeledkeznünk a tehetséggondozásról sem, melyben az óvoda vonzáskörzetében működő Tehetség Pontnak nagy szerepe lehet.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A kapcsolattartás tartalma:

- A gyermekek megfigyelése, megismerése után - szükség esetén - a kapcsolatok felvételét az óvoda kezdeményezi.
- A szociális segítő, – aki a **Gyermekjóléti Szolgálat** alkalmazottjaként a pedagógusok munkatársa – a kiscsoportos gyermekek szüleinek tájékoztatót tart a szolgáltatásairól, köztük az óvodai szociális segítő tevékenységről, melynek során elsődleges szempont az óvoda kapcsán a segítség és a segítség eszköztárának kialakítása, továbbá az új rendszer mihamarabbi bevezetése annak érdekében, hogy a veszélyeztetett gyermekek minél hamarabb kiszűrhetőek legyenek, és veszélyeztetett helyzetük megszűnjön.

Mindhárom intézménnyel az óvodaigazgató és a gyermekvédelmi koordinátor feladata a kapcsolattartás.

Az óvoda ételmezését biztosító vállalat

Kapcsolattartásunk során igyekszünk megfigyeléseinkre alapozott mérési eredményeinkkel rendszeresen visszajelezni a mindenkori ételmezési vállalatnak, melynek alapja:

Az egészséges táplálkozás érdekében gyermekeinknek naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kellene fogyasztania Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs,
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Célunk, hogy az óvodai ételmezés minél inkább biztosítani tudja a gyermekek számára az egész napra szóló megfelelő élelmiszerek szükségességét.

Szakorvos, védőnő

A óvodaorvosunk és védőnőnk neveit és az intézményben való tartózkodásuk időpontját a központi faliújságok tartalmazzák. A gyermekorvosok negyedéves rendszerességgel tesznek látogatást az óvodaépületeinkben, a szakorvosi szűrővizsgálatok időpontját a szakorvosok határozzák meg, melyről az óvodapedagógusok egy héttel korábban értesítik a gyermekek szüleit. A diabéteszes gyermekek szak/háziorvosainak elérhetőségét az érintett óvodapedagógusok ismerik.

Érintettség esetén szülői értekezlet szervezése kerülhet sor az egészségügyi ellátásban dolgozók meghívásával a betegség bemutatásáról és az óvoda feladatellátásáról.

A védőnő szükség és igény szerint a gyermekek ápoltságát kíséri figyelemmel és tart kapcsolatot az óvodapedagógusokkal. Egy évben egyszer minden gyerekre kiterjedő fogászati szűrést szervezünk az óvodában, melynek időpontjáról a szülőket tájékoztatjuk.

A kapcsolattartás tartalma:

A kapcsolattartást az intézmény igazgatója látja el. Az óvoda védőnője az ütemezése szerinti rendszerességgel ellátogat az óvodába.

Közművelődési intézmények:

A környezet kínálta sajátos lehetőségeinket (könyvtár, múzeumok stb.) tudatosan építjük be a nevelőmunkánkba, ugyanakkor gyakran más intézmények is folyamatosan tájékoztatnak bennünket – többnyire kiemelten a gyermekeknek szóló – aktuális havi programjaikról és rendezvényekről. Ezeket – egyeztetve a szülőkkel – évente néhány alkalommal, a csoportos óvodapedagógusokkal vesznek részt a gyerekek, azonban ezeket a gyermekprogramokat a családoknak is ajánlani szoktuk.

*„Törekedjétek a szeretetre, buzgón kérjétek a lelki ajándékokat,
de leginkább azt, hogy prófétálatok „
Aki pedig prófétál, emberekhez szól, és ezzel épít, bátorít, vigasztal.”
(1 Kor. 14, 1,3)*

11. Felhasznált irodalom

1. Az óvodai nevelés országos alapprogramja
(A Kormány 363/2012 (XII.17.). Korm.)
2. 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről
3. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
4. 32/2012.(X.8)
5. A református óvodai nevelés keretprogramja (Református Pedagógiai Intézet Bp. 2005.)
6. Az óvodavezetők kézikönyve I-IV. (OKKER Oktatási Iroda Bp.)
7. Dr. Pálhegyi Ferenc: Pedagógiai Kalauz (Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola 1996.)
8. Dr. Teleki Béla: Óvodásunk a családban (Szeged, 1990.)
9. Forrai Katalin: Ének – Zene az óvodában (Zenemű kiadó Bp. 1997.)
10. Kövér Sándorné dr.: Ajánlások a Helyi nevelési Program továbbfejlesztéséhez (Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kara 2005.)
11. Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés, de hogyan?
12. Orossné Seper Ildikó: Óvodások hitre nevelése 2001.
13. Óvodai nevelés c. folyóirat
14. Óvodavezetési Ismeretek (RAABE Tanácsadó és Kiadó KFT. 2010.)
15. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: "Kudarccal az iskolában." (Budapest.1997.)
16. Szénási Sándor: Ünnepeink (Kálvin Kiadó 1993.)
17. Óvodai Jogfutár
18. Az óvodavezetők kézikönyve I-IV. OKKER Oktatási Iroda Budapest
19. Pereszkenyi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése.(Bp. Budapesti Tanítóképző Főiskola 1994.)
20. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? (NAT -TAN sorozat, Bp. OKI 1996)
21. Zilahy Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével (Elmélet és módszertan. Eötvös Könyvkiadó Bp. 1996)

12. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1995. évi I. törvény A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Az óvoda alapító okirata
- 419/2024.(XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve¹

14. Záró rendelkezések

A Pedagógiai program érvényessége: 2022. június 23-tól visszavonásig.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi előírás (kormányrendelet)
- nevelőtestületi javaslat
- szülői igények változása

A módosítás – döntés előkészítő szervei: Intézményvezető , Nevelőtestület , Igazgatótanács

Nkt.25.§ (4)A köznevelési intézmény Pedagógiai programját nevelési-oktatási intézményben a nevelőtestület, más köznevelési intézményben a szak alkalmazotti értekezlet az óvodaszülői szerv véleményének kikérésével fogadja el. A Pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A Pedagógiai program nyilvános.

Nkt.32. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézményt egyház tartja fenn:

i) a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Az Olajfa Református Óvoda nevelőtestülete 2025. 08.28-án jóváhagyott Pedagógiai Programjának jelen módosítása 2025-ben készült.

A módosítást a Pedagógiai Program jogszabályi háttérének változásai tették szükségessé.

Az újonnan megalkotott Pedagógiai Program jogelőd programja: A Olajfa Református Óvodája 2021.

Érvényessége:

A fenntartó Székesfehérvár Belvárosi Református Egyházközség jóváhagyását követően a kihirdetéstől lép életbe és visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot 2025. szeptember 1-jétől szükséges bevezetni.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a:21/2025 határozat számon elfogadott Olajfa Református Óvodája. 2025.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A Pedagógiai Program hatékonyság és bevételek vizsgálatára az igazgatói megbízás negyedik évében kerül sor.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkaközösségei minden nevelési év végén, írásban (az éves beszámolóban) értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok/feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása - A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- óvodaigazgató;
- a nevelő testület bármely tagja;
- Szülői Szervezet;
- az óvoda fenntartója.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
A dokumentum egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyeken tekinthető meg:

- óvoda fenntartójának honlapján,
- óvoda honlapján,
- óvoda irattárában,
- az intézmény igazgatójánál,
- az óvodai csoportokban.

A Pedagógiai Program jelen módosításának indoka:

- Törvényi jogszabályi változás

Tájékoztatás a pedagógiai programról

- A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodaigazgató vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a Pedagógiai Program tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodaigazgató vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda Pedagógiai Programjáról, mely a Fenntartó honlapján folyamatosan, az óvoda irattárában, az óvodaigazgatói irodában, valamint az érintett óvodai csoportokban az óvoda nyitvatartása alatt megtekinthető.
- A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az intézmény igazgatójától, az igazgató helyetteseitől, és a csoportos óvodapedagógusoktól.
- A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehető az intézmény igazgatójának, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra. Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Kelt: Székesfehérvár, 2025. 08.29.

Mocsáriné Brunner Boglárka
Mocsáriné Brunner Boglárka
óvodaigazgató

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: 2025. 08. 28.-én az Olajfa Református Óvoda nevelőtestületi értekezletén

Jelen vannak: a nevelőtestület tagjai a mellékelt jelenléti ív alapján.
Az értekezlet levezető elnöke: Mocsáriné Brunner Boglárka, jegyzőkönyvvezető: Kincses Henriett, jegyzőkönyv hitelesítők: Pervai Andrásné és Balogh Beáta

A levezető elnök javaslatot tett a napirendi pontokra:

1. Az Olajfa Református Óvoda Pedagógiai programjának véleményezése és elfogadása.
2. Egyéb aktualitások.

Az értekezlet résztvevői a napirendet egyhangú szavazással elfogadták.

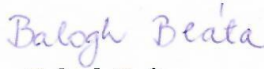
Intézményünk Pedagógiai Programját a nevelőtestület 9 igennel elfogadta.

A levezető elnök az értekezletet bezárta.

Mocsáriné Brunner Boglárka
óvodavezető

Kincses Henriett
jegyzőkönyvvezető

Pervai Andrásné
hitelesítők

Balogh Beáta
hitelesítők

FÜGGELÉK

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK MEGVALÓSULÁSA, FELADATOK

1. Egészséges táplálkozás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Hetente vitaminnapok biztosítása a szülők segítségével ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.	folyamatos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	a vitamindús táplálkozás szokássá válik, a gyerekek korszerű táplálkozási igénye kialakul; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken
Évente egyszer egészséghet szervezése ahol az egészséges táplálkozásra, és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	ősz	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	az egészséges táplálkozás, és mozgásigény a gyermekek szokásait alakítja; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken, tudatosodik az egészség=érték szemlélete
Évente egyszer gyógynövény-napot szervezünk ahol a gyógynövények pozitív hatásaira hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	tavasz	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	az egészséges életmód és egészségmegőrző szemlélet alakítása
A gyermekeket bevonjuk az egészséges ételek készítésébe, pl. gyümölcssaláta	folyamatos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok dajkák	a közösen elkészített étel, pl. gyümölcs-, zöldség saláta az étkezés, munkavégzés együttes

			örömet közvetíti; alakul egészsz tudatos szemléletmódjuk
2. Mindennapos testnevelés, az egészségfejlesztő testmozgás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Évente egyszer nyilvános sportnap megszervezése, ahol a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	tavaszi	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	alapvető mozgáskészségek fejlődnek, az önálló testedzés igénye kezd kialakulni; a szülők számára értéként jelenik meg a mozgásos közös tevékenység; a közösségi kapcsolatok alakulnak
Óvodai sportnap rendezése, ahol sportválasztó és kedvcsináló változatos mozgásformák bemutatása valósul meg. Versengések, játékok.	tavaszi	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a mozgásigény kielégítése játékos, versengéses formában valósul meg
3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
A gyermekek önismeretének, erősítése játékos szituációkban. Az érzelmi intelligencia fejlesztése a „nem”-et mondás képességének alakításával. Tablókészítés a gyerekekkel az egészséges és az egészségre káros termékekről, veszélyes helyzetekről	tél	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a káros szenvedélyektől mentes egészségvédő modell megismerése; az egészségkárosító szerek egészségi kockázatának ismerete
Bábelőadás óvodai szinten a televíziózás és számítógép, tablet korosztályhoz illeszkedő helyes használatáról.	tél	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	az IKT eszközök használatának jó megválasztásával példaadás
A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével. Csoportban történő játékos konfliktuskezelési technikák, légzőgyakorlatok, élménypedagógia....stb	havonta	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	idegrendszeri,- lelki egészségvédelem a helyes életvitel és harmonikus, derűs, elfogadó, kiegyensúlyozott légkör biztosításával
4. A bántalmazás megelőzése			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, a nevelési tanácsadó, gyermekorvos segítségével.	folyamatos	óvodavezető, gyermekvédelmi szakember, óvoda-pedagógusok	családi nevelés erősítésében mintaadás: a gyermekekkel való bánásmód őszinte, barátságos, szeretetteljes, határozott, következetes, elfogadó, toleráns
5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatás tartása év elején.	évszanként	óvodavezető, óvodapedagógusok	életkornak megfelelő balesetvédelmi ismeretek közlése
Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése.	folyamatos	óvodavezető	udvari játékokkal kapcsolatban az óvoda biztonságos működése megvalósul
Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi	szeptember	óvodavezető	az óvoda biztonságos működése

feltételeinek biztosítása.	mber		megvalósul e területen
6.Személyi higiéné			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Személyes higiéné elsajátíttatása	folya matos	óvoda- pedagógusok	helyes szokások kialakulnak: az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban
Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések	szept mber	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	fogászati és általános szűrővizsgálat megvalósul
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	folya matos	óvodavezető,	az óvoda működtetése egészségügyi előírásoknak megfelel

7. Környezetvédelem			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Csoportok kialakítása: gyermek-és természetbarát jegyek - bútorok, tároló kosarak, játékok, világítás.	szept., folya matos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	biztosított gyermekeink számára a rendezett, tiszta környezet, ahol szép és biztonságos környezetben játszhatnak, tevékenykedhetnek
Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása.	szept., folya matos	óvodavezető, óvodapedagógusok	felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében
Állatok Világnapja. Október 4. Csoportonkénti programszervezés.(pl. állatkert, vadaspark..stb.)	okt. 4.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei.	folya matos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valóságokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Óvodai nyílt rendezvény a szülők bevonásával. Foglalkozások. Orvos gyógyító munkája. Testünk, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése, játékok. Egészségtudatosság.	nov.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	óvodásaink testi- lelki fejlődése megalapozódik a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Márton nap. November 11.	nov. 11.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	tudatosan alakul gyermekeinkben a tevékenykedtetés során, környezetünk és a hagyományok megismerése
Könyvtárlátogatás.	dec.	óvodavezető, óvoda-	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul

		pedagógusok	
Lakóhelyünk. Épített környezetünk: szobrok, épületek, múzeumok.	dec.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megalapozódik gyermekeinkben a társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokások; környezetkultúrájuk megalapozódik
Adventi készülődés a szülőkkel közösen.	dec.	óvodavezető, óvodapedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Minden csoport téli élményszerző kirándulást szervez a közeli szánkózódombhoz. A természet megfigyelése, az évszak jellemző jegyei. Az időjárás jellegzetességeinek követése. Téli élmények a hóban.	január	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben, illetve a tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre; mozgásigényük kielégül
Hazánk növény és állatvilága. Az állatok élete télen. Madáretetés.	január	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés és a megfigyelések keretében történő tanulási folyamat; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Vizes Élőhelyek Világnapja. Séta a helyi vizes területhez. Megfigyelések. Játékos vizes feladatok megoldása csoportonként.	febr. 2.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Farsang. Csoportonkénti vagy közös óvodai rendezvény a szülők bevonásával.	febr.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit; fejlődésük megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Március 15. Nemzeti jelképeink megismerése, felkeresése.	márc. 15.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	beépül gyermekeink nevelésébe azok az értékek, melyeket a környezetünk megőrzött
A (városi) közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök. Gyalogos közlekedési szabályok. Séta, megfigyelések.	márc.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul, ismerete gyarapodik; a környezettudatos magatartás megalapozódik
Víz világnapja. Március 22. Kísérletek a vízzel.	márc. 22.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Természetvédelem lakóhelyünkön. Hulladékgyűjtés. Természetbarát anyagok használatának megismertetése. Természeti környezetünk védelme, óvása. Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának hangsúlyozása. A rossz minőségű levegő, a szmog	április	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	gyermekeink a környezettudatos életmód elemeit megismerik; az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket felismerik; a környezettudatos magatartás megalapozódik; a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakulnak

megismertetése, okai. Séta, megfigyelések.			
Minden csoportban húsvéti készülődés a szülőkkel.	április	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Föld Napja Április 22.	április 22.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekünk az óvoda esztétikus környezetének kialakításában; a tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismerése megvalósul
Madarak és Fák Napja Május 10.	május 10.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	gyermekünkben a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez; megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését
Kirándulás. Csoportonkénti programszervezés.	május	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a közösségi érzelmeken, tapasztalaton alapuló, kreatív élményekben gazdag környezeti nevelés